

Tartu Universitet
Humanistiska och konstnärliga fakulteten
Institutionen för främmande språk och kulturer
Avdelningen för skandinavistik

(Svenska språket och litteraturen)

Musik som hjälpmedel i svenskundervisning
BA-uppsats

Ingrid Raudsepp
Handledare: Antonina Kostina

Tartu
2024

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Bakgrund	5
2.1. Skillnader mellan formellt och icke-formellt lärande	6
3. Teori	8
3.1 Musiken i skolan i Sverige	8
3.2 Likheter mellan musik och språk	9
3.2.2 Rytmen	11
3.2.3 Melodin	11
3.2.4 Känslor	12
3.4 Musik, minne och hjärna	12
3.5 Vad kan man lära med musiken	14
4. Metod	18
4.1. Enkäten	18
4.2. Intervju	18
4.3. Urval och informanter	19
4.4. Genomförande	19
5. Anlyse	21
5.1. Analyse av enkäten	21
5.1.1 Analyse av enkäten från Estland	21
5.1.1.1 Grundinformation	21
5.1.1.2 Icke-formella undervisningsmetoder	22
5.1.1.3 Val och användning av sånger	23
5.1.1.4 Sånger i undervisningen och deras inverkan på eleverna	24
5.1.1.5 Slutsats	26
5.1.2 Analyse av enkäten från Sverige	27
5.1.2.1 Grundinformation	27
5.1.2.2 Icke-formella undervisningsmetoder	28
5.1.2.3 Val och användning av sånger	29
5.1.2.4 Sånger i undervisningen och deras inverkan på eleverna	30
5.1.2.5 Slutsats	31
5.1.3 Jämförelse	32
5.2 Anlysen av intervjun	32

5.2.1 Analys av intervjuer med lärare från Estland.....	33
5.2.1.1.Slutsats.....	35
5.2.2 Analys av intervjuer med lärare från Sverige.....	36
5.2.2.1 Slutsats.....	38
5.2.3 Jämförelse.....	39
6. Sammanfattning.....	42
Eestikeelne resümee.....	43
Käll- och litteraturförteckning.....	44
Bilaga 1. Enkäten på svenska.....	48
Bilaga 2. Enkäten på estiska.....	50
Bilaga 3. Intervjufrågor på svenska.....	53
Bilaga 4. Intervjufrågor på estniska.....	55

1. Inledning

I dagens globaliserade värld har det blivit normen att kunna flera språk. En person som talar flera språk är inte längre ett undantag. Kunskaper i flera språk ökar konkurrenskraften på arbetsmarknaden, utökar kommunikationsförmågan, främjar hjärnans utveckling och vidgar ens vyer. Därför är språkundervisning ett ganska aktuellt ämne.

Att lära sig ett främmande språk är alltid en svår process. Det är viktigt att hitta några nya sätt att studera själv, förutom att ständigt proppa eller upprepa grammatikregler. En lämplig metod skulle vara där nya ord, uttal, intonation lärs in och metoden är alltid tillgänglig. Musik, nämligen låtar av olika artister, kan vara ett effektivt sätt att lära sig ett språk. Förutom tillgänglighet hjälper den här metoden även till att lära mer om kulturen och gör inlärningsprocessen mer intressant och mindre svår för eleverna.

Jag valde detta ämne eftersom svenska är det mest studerade skandinaviska språket i Estland. Det lärs ut i skolor, till exempel på Hiiumaa (Dagö), Saaremaa (Ösel) och Vormsi (Ormsö), i gymnasieskolor i Tallinn, Tartu och några andra städer, på universitet och i många språkskolor. Därför är effektiv språkinläring ett hett ämne och därför jag anser att det är tillrådligt att studera användningen av musik i svenskundervisningen specifikt.

Syftet med detta arbete är att ta reda på hur musik, nämligen att lyssna på sånger, användas i svenska språklektionerna och hur, enligt lärarna, kan användningen av musik stödja språkinläring. För att nå målet ställde jag följande frågor:

- Hur mycket och i vilket syfte använder svensklärare musik i sin undervisning?
- Varför använder svensklärare musik i sin undervisning?
- Vad undervisar svensklärare med hjälp av sånger?

Dessa frågor kommer att hjälpa mig att ta reda på hur musik används för att lära ut ett främmande språk, nämligen svenska, i skolor.

Uppsatsen består av två delar. Den första är den teoretiska delen, där jag ger översikt över musikens viktighet. Den andra delen är praktisk där jag har detaljerad information om min enkät med 20 frågor och information om intervjuer. Som respondenter hade jag svensk lärare från Estland och Sverige.

Data från svaren på enkäten kommer att hjälpa att besvara mina forskningsfrågor och visa hur respondenterna använder, om de använder, denna metod i sitt arbete. Utöver svaren på enkäten presenterar jag intervjuer som jag genomförde med några av lärarna där vi diskuterade ämnet mer ingående. Till slut sammanfattar jag min tolkning av resultaten.

2. Bakgrund

I allmänhet innebär utbildning en naturlig och varaktig förändring i en individs resonemang och förmåga att uppnå det uppsatta målet. Utbildning går utöver det som sker inom klassrummets fyra väggar. Ett barn får utbildning från sina erfarenheter utanför skolan såväl som från dem inom skolan på grundval av dessa faktorer.

Utbildning är disciplin som handlar om metoder för undervisning och inläring i skolor eller skolliknande miljöer i motsats till olika icke-formella och informella metoder för socialisering (t.ex. projekt för landsbygdsutveckling och utbildning genom föräldrabarn-relationer). (Browning *et al.*, 2024)

Det finns tre huvudtyper av lärande, nämligen *formell lärande*, *informell lärande* och *icke-formellt lärande*. *Formellt lärande* äger vanligtvis rum i skolans lokaler, där en person kan lära sig grundläggande, akademiska eller yrkesmässiga färdigheter. (Types of Education: Formal, Informal & Non-formal, 2019)

Formellt lärande är "det systematiska sätt på vilket en person går i skolan eller på universitetet och får utbildning av lärare som är utrustade och licensierade att lära dig vad du behöver veta" (min översättning) och skolor måste följa en viss kvalitetsstandard baserad på faktorer som hur väl eleverna klarar standardiserade tester och prov (Summers, 2019b).

"*Informell lärande* är när du inte studerar i en skola och inte använder någon speciell inlärningsmetod" (min översättning) (Types of Education: Formal, Informal & Non-formal, 2019).

Icke-formellt lärande förmedlas medvetet och avsiktligt och genomförs systematiskt så som den bör organiseras för en homogen grupp. Tanken med detta är att tillgodose den identifierade gruppens behov. Detta kommer att kräva flexibilitet i utformningen av läroplanen och utvärderingssystemet. (Types of Education: Formal, Informal & Non-formal, 2019). *Icke-formellt lärande* är en blandning av formellt och informellt, när det inte har en kursplan eller läroplan och inte nödvändigtvis undervisas av personer med lärarutbildning, är det mer strukturerat än informellt lärande (Summers, 2019a).

Låt oss titta närmare på icke-formellt lärande. För denna uppsatsen är det viktigt att förstå skillnaden mellan dessa två former av utbildning.

2.1. Skillnader mellan formellt och icke-formellt lärande

Formellt lärande är en strukturerad och systematisk form av lärande (Summers, 2019a).

Det är hierarkiskt uppbyggd, planerad och avsiktlig, har ett kronologiskt betygssystem, har en kursplan och är ämnesorienterad. Kursplanen måste täckas inom en viss tidsperiod. Schemalagda avgifter betalas regelbundet och barnet undervisas av lärarna. (Types of Education: Formal, Informal & Non-formal, 2019)

Formellt lärande är avsiktlig ur de studerandes perspektiv och den äger rum när "lärarna har befogenhet att fastställa att de studerande som är inskrivna i studieprogrammet förvärvar kunskap på ett effektivt sätt genom att lära sig av läroplaner och undervisningssystem" (min översättning) (Kapur, 2019).

Icke-formellt lärande äger rum utanför den formella utbildningen och som sker medvetet i syfte att utveckla sig själv. Det lärande kan äga rum i en mängd olika miljöer där undervisning och lärande inte nödvändigtvis är det enda eller främsta syftet. Icke-formellt lärande är också målinriktat men frivilligt. Det kan förmedlas av professionella ungdomsarbetare och utbildare, eller av frivilliga eller kamrater. (Mitteformaalne õppimine)

Icke-formellt lärande är en verksamhet som bedrivs utanför ramen för utbildningsinstitutioner, som det sker i samband med formellt lärande. Det har inte alltid en tydlig struktur och leder inte alltid till erkända utbildningsmeriter. (Иванова 2015: 25-28)

Icke-formellt lärande kännetecknas av rörlighet, flexibilitet, frihet att använda organisatoriska former och program. Med *icke-formellt lärande* är

alla typer av organiserad och systematisk verksamhet som inte kan undgå att sammanfalla med verksamheten i skolor, högskolor, universitet och andra institutioner som ingår i de institutionella utbildningssystemen. (Новосёлова, 2017)

Det bygger på ett antal bestämmelser, bland annat: lärande i handling, lärande i samspel, förmåga att lära. (Новосёлова 2017: 55-58)

Baserat på de synpunkter som presenterats ovan kan man dra slutsatsen att *icke-formellt lärande* i främmande språk innebär ett avsteg från den traditionella organisationen av processen. Detta innebär att icke-standardiserade metoder används för att uppnå resultaten av språkutbildningen. I processen för *icke-formellt lärande* används metoder

som i vissa avseenden går utöver traditionellt lärandet och det finns även variation och flexibilitet i organisationen.

Partiell tillämpning av metoden för *icke-formellt lärande* i främmande språk, spelmetoder, audiovisuell och informations- och kommunikationsteknik, sångmaterial etc. kan vara effektiv. (Дубаков, Лялин, Шалабодова 2019: 153-154)

På grundval av ovanstående information kan man dra slutsatsen att den största skillnaden mellan *formellt* och *icke-formellt lärande* ligger i hur lärandet organiseras. *Formellt lärande* regleras nödvändigtvis av en utbildningsinstitution (skola eller universitet), organiseras av en person med pedagogisk utbildning och arbetslivserfarenhet, syftar till att lära sig vissa kunskaper, avslutas nödvändigtvis med en kontroll av det inlärd materialet (test, examen), har en strikt struktur och använder praktiskt taget inte främmande metoder. *Icke-formellt lärande* är i sin tur mer flexibel men har också en plan eller ett studieprogram, kan bedrivas både i och utanför skolan, behöver inte nödvändigtvis vara en lärare, använder fler metoder och är kanske mindre stressande för eleverna.

3. Teori

3.1 Musiken i skolan i Sverige

Musiken i skolan har en lång historia. Den var en omistlig del i människans hela utveckling och fostran. (Sandberg 2006: 36)

För grekerna omfattade begreppet *musik*, språk, poesi, musik och dans och måste ses som en helhet och som ett sätt att förstå människan och världen. Professor i musikpedagogik och musikvetenskap Varkøy, beskriver Platons idé om att musiken var porten till det viktigaste, nämligen filosofin, som var den högsta formen av kunskap (Varkøy 1993: 18).

Arvet från den antika grekiska kulturen och den klassiska läroplanen fördes vidare till den romerska kulturen av musikteoretikern och filosofen Boëthius (480-524 e.Kr.) (Sandberg 2006: 36). Han försökte legitimera musikens roll i den latinskt-kristna världsbilden (Varkøy 1993: 21). Under århundraden legitimerades sång och musik i skolan främst genom kyrkans verksamhet. Man trodde att sång i skolan skulle förstärka kyrkosången, höja moralen och utveckla en känsla av fosterland. (Sandberg 2006: 36)

Under 1890-talet skedde ett genombrott för barns världsbild och fantasi vilket påverkade den musikaliska inlärningen i skolan, som blev mer informerad och hållbar. Ett stort antal sångböcker och sånghjälpmedel producerades. (Sandberg 2006: 37)

Sångböcker av kompositören, poeten och läraren Alice Tegner har varit särskilt populära både i svenska skolor och i hemmen. I Sverige tack vare Anna Bergströms systematiska metodik, estetiska och konstnärliga förhållningssätt, ett brett repertoarurval, folkliga-nationella sånger och återupplivandet av barnvisor lyckades skapa ett nytt och starkt intresse för sång i skolan. Musik har blivit ett karaktärsdanande ämne och ett verktyg för social och kulturell fostran. (Sandberg 2006: 37)

Under 1900-talet tog musiken sin plats som undervisningsmetod när skolorna, som var nära knutna till kyrkan, började använda sång som ett medel för utbildning och inlärning (Sandberg 2006: 37). Under många år var samlingar av psalmer och koraler det mest använda undervisningsmaterialet i skolorna, och musiken var viktig för både politik och religion (Varkøy 1993: 39). Under 1900-talet kom konstnärliga ämnen som musik, konst, dans och andra ämnen in i de svenska skolorna (Sundin 2003: 20). Efter

andra världskrigets slut förändrades undervisningen och användningen av musik i skolan. I mitten av 1950-talet klippte skolan banden till kyrkan och gick därmed ifrån musikens andliga betydelse i undervisningen. (Sandberg 2006: 38)

"Popexplosion" på 1960-talet ledde till att musik blev ett av de viktigaste intressena för den yngre generationen. Genom att lära sig musik på egen hand bidrog de till att ta bort den "traditionella" musikundervisningsklausulen i läroplanerna. I planen fanns också rekommendationer om att inkludera tonårsmusik (samtida vid den tiden) i undervisningen. (Sandberg 2006: 39)

En utökad repertoar introducerades i musikutbildningen, inklusive klassisk musik samt populär-, jazz- och folkmusik. Nya barn- och skolcentrerade musikundervisningsmetoder utvecklades och gruppinlärning blev ett modeord. (Sandberg 2006: 39) Musik som konstnärligt ämne har stärkts och man finner inga formuleringar om att dess uppgift är att fungera som stöd åt andra ämnen (Varkøy 1993: 41).

3.2 Likheter mellan musik och språk

Universitetslektor i småbarnspedagogik, Johanna Still, anser att musik och språk har mycket gemensamt. De är sammanlänkade av prosodi, som inkluderar intonation och rytm (Still 2011: 61). Varkøy (2003) hävdar att musik talar till världen och kan ge oss insikt i våra känslors natur och vår mänsklighet. Människor behöver utveckla språk och tänkande för att komma närmare det som inte kan sägas men som kan kännas och upplevas, dvs. det som musiken uttrycker. (Varkøy 2003: 127-130) Psykolog Lev Vygotskij betraktar språket som "det allra mest perfekt och komplicerade redskapet att forma och överföra människans tanke, känsla och inre värld med". Han menar att språkets huvudsakliga funktion är kommunikativ, vilket innebär att ord och texter är både kommunikativa och kulturella tecken. (Vygotskij 1999: 97-98) Detsamma kan sägas om toner och noter. Både språk och musik förmedlar traditioner som hjälper oss att förstå andras handlingar, tankar och känslor, och som ger människor en inblick i sig själva. De gemensamma komponenterna i musik och språk är rytmiska, syntaktiska och melodiska (Uddén 2001: 54-55).

Ljud i musik kan visualiseras och läsas på samma sätt som ljud i tal. En grundläggande del av läsinlärningen är därför att matcha ett sinne (synen) med ett annat (hörseln) (Dahlbäck 2011: 41). Det viktigaste som musik och tal har gemensamt är att de består av ljud. Ljud uppstår genom vibrationer, och vibrationer med samma hastighet och frekvens skapar en viss tonhöjd. Vibrationens storlek, eller amplituden, avgör dess styrka. Spektrumet av frekvenser¹ och övertoner² ger både instrumentet och rösten en speciell ljudkvalitet - timbren³. Alla människor har sitt eget unika spektrum av övertoner. Med skriftspråk kan ljud visualiseras och läsas som noter, bilder och texter. (Perret 2004: 87)

Musikalisk melodi skiljer sig från tal genom sin puls, intervall⁴ och tonalitet⁵. Det rytmiska mönstret i musik har en mycket striktare princip, där även pauser är förknippade med en fast puls. Samtidigt finns det en hel del undantag i språket. Patel, professor i psykologi, hävdar att människor som använder musik kan njuta av brott mot musikalisk syntax, till exempel förändringar i rytm, melodi eller pausposition. Förändringar i språklig syntax är ganska irriterande. (Patel 2008: 82)

3.2.1 Syntax

Syntax, för både tal och musik, kan beskrivas som de principer som används för att kombinera olika element till komplexa strukturer. I allmänhet är syntax de principer som avgör hur man kombinerar element i en struktur till en sekvens. I lingvistisk syntax finns det ett nära samband mellan syntax och betydelse: om syntaxen ändras, ändras meningen. (Dahlbäck 2011: 43)

Inom musiken är syntax strukturen hos skalor⁶, ackord⁷ och de olika tonernas roll. I musiken finns ett starkt samband mellan syntax och mening. Precis som i språket kan

---

¹ Frekvenser - antal förekomster per (tids)enhet eller in-om ett visst material av någon (räknebar) storhet. (Svenska Akademiens Ordböcker, 15.04.24)

² Övertoner - biton till viss grund-ton med högre svängningstal än denna. (Svenska Akademiens Ordböcker, 15.04.24)

³ Timbren – klangfärg. (Svenska Akademiens Ordböcker, 15.04.24)

⁴ Intervall – tonavstånd. (Svenska Akademiens Ordböcker, 15.04.24)

⁵ Tonalitet - form av organisation av ett tonsystem var-igenom en eller flera toner framhävs särskilt och ställs i bestämd relation till de andra. (Svenska Akademiens Ordböcker, 15.04.24)

⁶ Skala - stegvis ordnad följd av toner i en ton-art, vanligen in-om en oktavs ram. (Svenska Akademiens Ordböcker, 15.04.24)

⁷ Ackord - sam-klang av flera toner av olika höjd. (Svenska Akademiens Ordböcker, 15.04.24)

små fraser bäddas in i större meningar, så kan i musiken "småskaliga mönster av spänning/relaxation bäddas in i större" (min översättning). Placeringen av ett ord i språket eller ett ackord i musiken beror på sammanhanget. (Patel 2008: 84)

I språket är den minsta betydelseenheten ett morfem⁸, och i musiken ett motiv⁹. Språk kan översättas även om betydelsen av ord och grammatik är olika, och om språket innehåller olika sätt att se på världen.

3.2.2 Rytmen

Det sägs att rytmen är musikens ursprung. Still beskriver rytmens och musikens betydelse för fostret. Både mammans hjärtslag och rytmen i hennes tal stimulerar barnets olika sinnen. (Still 2011: 61) Patel beskriver rytm som "den systematiska organisationen av ljud i tid, betoning och gruppering" (min översättning). Varje språk har en rytm som är en del av ljudstrukturen och att behärska den är en del av språkkompetensen. Betoning är en aspekt av prosodi och språk kan kategoriseras i accentbaserat (engelska) och stavelsebaserat (franska). (Patel 2008: 96-97)

Taktslagens funktion är att koordinera musik och rörelse och ge en gemensam tidsram för interaktion. Patel (2008) påpekar att:

den strikt hierarkiska synen på gruppering av strukturer i musik har paralleller med teorier om prosodiska strukturer i modern lingvistisk teori, som organiserar ljud på en fonologisk nivå som inte direkt bestäms av syntaktisk struktur. (Patel 2008: 102)

Istället för syntax spelar lingvistiska faktorer som semantiska relationer mellan ord, önskan att betona vissa ord och rytmiska faktorer som att balansera längden på grupper en viktig roll. (Patel 2008: 102-103)

3.2.3 Melodin

Den definitionen av "melodi" är: "En organiserad sekvens av toner som förmedlar en rik variation av information till lyssnaren" (min översättning) (Patel 2008: 182).

Melodin i musik baseras på vissa toner som tillsammans med puls och rytm gör musiken estetiskt tilltalande. Melodisk kontur är en av de första musikaliska aspekterna

---

⁸ Morfem - minsta betydelsebärande språkliga enhet. (Svenska Akademiens Ordböcker, 15.04.24)

⁹ Motiv - minsta melodisk-rytmiska enhet av musik-stycke. (Svenska Akademiens Ordböcker, 15.04.24)

som nyfödda urskiljer. Intonation varierar från språk till språk. Modersmålets prosodiska mönster påverkar hur man tolkar yttranden. Intonation och melodiska element är gemensamma för tal, språk, sång och musik. (Patel 2008: 183-185).

3.2.4 Känslor

Musiken inom en kultur kan inte översättas till ord eller till en annan kulturs musik. Den är unik för varje nation. Men den kan uppfattas direkt över kulturgränserna utan översättning eller kunskap om den mening eller det sammanhang i vilket den skapades. Patel (2008) skriver att musik har en större inverkan på känslor och bättre kan uttrycka dem, även om det finns många ord för känslor i det talade språket. (Patel 2008: 194).

Filosofen Rousseau är inne på samma spår när han i sin essä om musik skriver att rösten får olika intonationer i takt med känslorna. Detta hjälper till att påverka människors känslor. Han skriver om det så här:

Röstens nyanser produceras av stämbanden, och det blir en musikalisk ton; bara stigningarna och fallen här är mer eller mindre rena, moduleringarna mer eller mindre skarpa beroende på den medföljande känslan. (min översättning) (Rousseau 1981: 226)

Intonation, liksom rytm och ljudens olika tonhöjder, uppträder tillsammans med stavelser; under passionens inflytande träder alla talapparatusens organ i funktion och pryder rösten med sin rikedom; därav har poesi, sång och tal ett gemensamt ursprung. (Rousseau 1981: 251)

3.4 Musik, minne och hjärna

Neurologiska bevis och studier med hjälp av neuroavbildningstekniker som funktionell MRT¹⁰ och PET-skanning¹¹ visar att samma områden i hjärna ofta användas i både musikaliska och språkliga funktioner. Utifrån detta har några evolutionsforskare föreslagit gemensamma rötter mellan musik och språk. (Ullén, 2005) Det finns ett samband i hjärnan mellan musikalisk och språklig syntax, och de delar neurologiska

---

¹⁰ Funktionell MRT - funktionell magnetresonanstomografi (på engelska functional magnetic resonance imaging) - en radiologisk metod som mäter den hemodynamiska responsen vid en neurologisk aktivitet (Wikipedia, 2023).

¹¹ PET-skanning - positronemissionstomografi - är en medicinsk avbildningsteknik som bygger på användning av isotopmärkta preparat, så kallade radioaktiva markörer, vilka möjliggör framtagning av tredimensionella bilder av exempelvis ämnesomsättningen i hjärnan. (Wikipedia, 2024)

resurser under den syntaktiska processen, men tonen och ljudet i orden uppfattas olika. (Dahlbäck 2011: 45)

Patel (2008) menar att det finns goda skäl att tro att hjärnan bearbetar språkliga och musikaliska ljudsystem på olika sätt. Han drar denna slutsats eftersom det språkliga området ligger i den vänstra hjärnhalvan och det musikaliska området i den högra. Han hävdar också att inlärningsmekanismerna för ljudsystem fortfarande kan vara likartade, eftersom båda systemen involverar att lära sig att klassificera ljud. Som ett resultat av liknande processer erhålls olika produkter, nämligen tal eller musik. (Patel 2008: 254) Minnet brukar delas in i korttids- och långtidsminne, som används för att lagra olika typer av information. Musik och språk lagras i två olika typer av minne. Musik finns i det som forskare kallar episodiskt, det vill säga korttidsminnet, och språket finns i semantiskt, det vill säga långtidsminnet. (Persson 2012: 5)

Enligt musikpedagogen och musikterapeuten Jederlund, är både musik och språk akustisk information som kommer in i vår hjärna genom hörseln. I det första skedet bestämmer hjärnan karaktären av detta ljud - om det är musikaliskt eller icke-musikaliskt. Om ljudet är musikaliskt skickas information om det till Brocas område, där melodi och tonalitet analyseras. Därefter går det till områdena musikminnen och känslomässiga upplevelser, och sedan till lillhjärnan för motorisk och rytmisk aktivitet. Om ljudet är icke-musikaliskt, till exempel språk, så skickas information i första hand till Warnecks område för språkförståelse, men även till episodiskt minne, fonologiskt minne och Brocas område för språkutförande. Båda områdena är belägna i vänster hjärnhalva. (Jederlund 2011: 98-102)

Hjärnan har olika sätt att bearbeta extern information, specialiserade enheter, typer av intelligens och därför olika typer av minne. Psykologisk och språklig forskning visar på samspelet mellan musik och språkinlärning och hur den aktiveras i ett mycket tidigt skede. Studier har visat att fostret uppfattar akustiska signaler medan det fortfarande är i livmodern. Den hör inte bara moderns hjärtslag, utan uppfattar också sensorisk information som kommer från utsidan av livmodern. (Mora 2000: 148) Detta fenomen beskrivs också av Still (2011), som beskriver observationerna av Verny och Kelly (1981): "... foster kan uppfatta ljud långt innan modern själv märker någon respons från

sitt barn." Foster reagerar på ljud med ökad hjärtfrekvens. Från den 24 veckan lyssnar det ofödda barnet oavbrutet. (Still 2011: 61-61)

Att sjunga är ett relativt enkelt sätt att komma ihåg något. Hon skriver också att melodier fungerar som vägledning till kunskap som vi vill minnas. Forskare vet inte den exakta orsaken, men ibland förklaras detta av att personens undermedvetna på något sätt styr situationen. En annan anledning är att uppfattningen av musik börjar i tidig ålder och därför kräver mindre ansträngning av oss när vi memorerar. Därför är det fördelaktigt för en språklärare att överdriva intonationen, då blir språket mer rytmiskt. Detta gör det lättare att lära sig språket. (Mora 2000: 147).

Man kan konstatera att det finns ett samband mellan musik, hjärnfunktion och minne. Hjärnan tar emot information om ljud genom hörseln och bearbetar denna information och distribuerar den till olika delar av minnet. För små barn som lär sig om världen genom ljud är sång och musik viktigt för att utveckla en mängd olika färdigheter.

3.5 Vad kan man lära med musiken

Camilla Persson (2012) beskriver i sin avhandling Ulf Jederlunds tanke om att resultaten från vissa studier visar att sambandet mellan sång och musik och språkutveckling kan vara begränsat (Persson 2012: 14, se Jederlund, 2002). Samtidigt menar Varkøy (1993) att musiken ska stödja andra typer av lärande, bland annat att fördjupa elevernas förståelse för kultur och tradition. Enligt hans arbete är ett av målen med musikundervisningen att "stimulera elevernas personliga och sociala utveckling" (Varkøy 1993: 54).

I sin avhandling undersökte Pelkonen (2008) sångens effekter på inläringen av andraspråk och fann att sången hjälpte hennes informanter att utveckla sin förmåga att lyssna - det vill säga sin mottaglighet för ett nytt språk - och därmed förbättra sitt uttal. Sång gjorde det lättare att känna igen nyanser mellan vokaler. Informanterna menade att detta berodde på förmågan att imitera samt det faktum att de fick lära sig att aktivt lyssna på andra (samtidigt som de sjöng). Sång tränar pulsen, rytmen och hörseln i allmänhet. (Pelkonen 2008: 74-75). En liknande idé beskrivs av Wedin (2013) som nämner att man genom att använda sånger i undervisningen kan lära barn

stavelsessegmentering, betoning i flerstaviga ord, förståelse av meningsbyggnad, meningsbetoning och rim. (Wedin 2013: 46-48)

Många forskare anser att en stor del av uttalet ligger i själva prosodin, där element som intonation, rytm och dynamik är inblandade. Med andra ord, för att förstå var betoningen ligger i ett ord måste man lära sig att förlänga rätt ton, konsonant eller vokal. Att förlänga rätt ljud är det vanligaste problemet för den som vill lära sig ett nytt språk, och det är här sånger kan hjälpa till. (Persson, 2012)

Musikterapeuten Ruud (1990), anser att sång kan hjälpa barn att lära sig att uttrycka komplexa ord och vokaler. I sin forskning kom han fram till att sång hjälper till att utveckla barns ordförråd, hjälper dem att förstå och lära sig meningsbyggnad och komplexa grammatiska avsnitt samt underlättar förståelsen av svåra begrepp. (Ruud 1990: 56-60)

Carmen Fonseca-Mora (2000) anser att det är bra för studenter att sjunga för att förbättra sitt uttal. Hon nämner att det är bra att variera undervisningsmetoderna eftersom människor lär sig på olika sätt. Dessutom är sång en bra övning för gehörsträning och kan också vara användbart för att lära sig olika grammatiska delar av språket. Mora (2000) nämner att "en andraspråkslärare i en nybörjargrupp kanske bara fokuserar på prosodi och överdriver längden på vokaler och konsonanter" (min översättning), vilket gör att det talade språket mer liknar en sång. Hon påpekar också att många människor som lär sig en sång på ett främmande språk fortfarande minns sången/texten. Med andra ord är det lätt att motivera upprepning av sångtexter (Mora 2000: 150). Sånger och musik hjälper till att lära sig flera ämnen och fungerar som ett naturligt sätt att repetera och minnas information. Att lära sig och komma ihåg ord och fraser kräver upprepning, och sång underlättar detta. (Dahlbäck 2011: 26-27)

Prosodi är språkets ljudmässiga egenskaper. De indelas i intonation, rytm och dynamik. Prosodin hjälper människor att modifiera talet genom rytm, kraft och melodi eller ton. Ton och accent, som är en del av prosodin, melodin, är särskilt viktiga eftersom de precis som vokalljuden avgör betydelsen av ett ord eller en hel mening. Om man ändrar dem kan man alltså ändra betydelsen av det som sägs. (Wedin 2013: 80) Still (2011) nämner i sin arbeten att medfödda musikaliska färdigheter hjälper barnet att lära sig och förstå språk och att barnets första språkkunskaper baseras på prosodisk information.

Barnet lär sig språk främst genom imitation och härmning, så musik och sånger är viktiga i inläringen. (Still 2011: 63)

Wedin (2013) beskriver att genom att använda sånger i undervisningen kan du lära ditt barn stavelseindelning, betoning i flerstaviga ord, förståelse av meningsbyggnad, meningsbetoning och rim. (Wedin 2013: 93)

Stavelseinledning, det vill säga att dela in ett ord i stavelser, visar hur ordet ser ut. Sång tränar känslan och förståelsen för vad stavelser är, och att öva stavelsesegmentering är omärkligt för sångaren. När en person sjunger delas orden automatiskt upp så att det blir en stavelse per ton med en stavelse på varje ton. (Wedin 2013: 95-96)

Betoning på flerstaviga ord - de flesta sånger har en rytmisk struktur. Det gör att betoningen i orden passar med betonade delarna i musiken. Melodin och rytmen går ofta ihop med orden, upprepar stavelsernas längd och lägger tonvikten på rätt ställen. Således, genom att lära melodin och uttala orden från sången tillsammans med den, är det mer sannolikt att barn kommer ihåg hur man korrekt använder accenter i långa ord. (Wedin 2013: 98-99)

Förståelse av meningsindelning och betoning i meningen - låtar delas in i fraser som ofta är en mening långa och vanligtvis tillräckligt långa för att sjungas i ett andetag. Mellan fraser i melodin brukar det vara en paus, det finns tid att vila, och sedan börja om med nästa fras och mening. Det innebär att en person får en naturlig separation mellan olika meningar och en förståelse för vad en mening är. (Wedin 2013: 103-104)

Grammatiken - För att återgå till föregående punkt, en fras i en sång består av en mening och en mening består av grammatiska strukturer. Att använda sånger hjälper till med grammatikupprepning, inläring och memorering. Själva strukturen av låtar tillåter flera upprepningar av ett uttryck, till exempel i refränger, när en fras kan upprepas två eller tre gånger i varje refräng. (Wedin 2013: 107-109) Dahlgren och Danielson (2020) i sin avhandling om musik som språkverktyg, citerar iransk forskning som tyder på att sångtexter kan fungera som en viktig resurs i språkundervisningen, särskilt i studiet av verbfraser (Dahlgren och Danielson 2020: 23). Mora (2000) noterar också i sin artikel vikten av att upprepa ord och grammatik i sånger, och noterar att det hjälper eleverna att komma ihåg fler ord och gör det lättare för eleverna att lära sig (Mora 2000: 151).

Lyssna, läsa och skriva - Att använda sånger och läsa texter kan vara ett effektivt läromedel för att förbättra elevernas läsflytande, citatförståelse och läsmotivation (Wedin 2013: 111-113).

Baserat på informationen kan vi säga att sånger och musik som används i språkundervisningen hjälper eleverna och gör inlärningsprocessen mer mångsidig. Låtar främjar motivation, hjälper till att lära sig grammatik, träna uttal och betoning, förstå meningar, träna läs- och skrivfärdigheter, hjälper till att öka ordförrådet och lära sig språket i en mer avslappnad miljö.

4. Metod

Eftersom den praktiska delen av min forskning till stor del handlar om människors individuella egenskaper, är det naturligt att utforska detta ämne på ett kvalitativt sätt. Den kvalitativa metoden används som en metod för att samla in information och kvalitativt material består ofta av intervjuer, observationer eller text som ska analyseras. För att besvara de forskningsfrågor som ställdes bestämde jag mig för att använda enkäten och semistrukturerade intervjuer.

4.1. Enkäten

Att använda enkäter är en av de vanligaste metoderna för att samla in information. En enkät är en uppsättning skriftliga frågor som består av enkla, standardiserade frågor, vanligtvis med svarsalternativ som respondenten kan välja mellan (Beilmann, 2020 se Bruce och Yearley 2006). I min enkäten används slutna, halvöppna och öppna frågor. Slutna frågor är frågor med förutbestämda svarsalternativ, till exempel den första frågan i enkäten, som frågar om respondentens kön (se Bilaga 1 eller 2). Halvöppna frågor innehåller flera svarsalternativ som respondenten kan lägga till sitt eget svarsalternativ. Öppna frågor gör det möjligt för respondenten att ge sitt eget svar. (Beilmann, 2020)

De första frågorna i enkäten inleddes med allmänna frågor om informantens bakgrund för att få grundläggande information om informanten. Grundläggande fakta behövdes för att kunna jämföra informanterna med varandra. Enkäten hjälpte mig att ta reda på allmän information om mitt forskningsämne och mina informanter, deras preferenser när det gäller att välja undervisningsmetoder och deras attityder till musik som inlärningsmetod. Den hjälpte mig också att identifiera personer som var villiga att svara på ytterligare frågor i intervjun.

4.2. Intervju

Fördelen med den semistrukturerade intervjumetoden är att den är väldigt flexibel och gör att intervjuaren kan få mer information än att använda en enkät. Intervjuaren kan följa utvecklingen av idéer till svar, ansiktsuttryck, motivationer och känslor och förtydliga svaren. (Bell 1995: 65) Detta är lämpligt för studien eftersom respondenterna kan svara så detaljerat som möjligt.

För att kunna få ytterligare information sammanställde jag intervjufrågor (se Bilaga 1 och 2) på estniska och svenska. Intervjufrågorna behandlade mer i detalj tre olika aspekter av språkundervisning:

1. Effekter och problem med att använda musik som metod för att utveckla olika färdigheter i andraspråksinläring (lyssna, skriva, läsa, accent, vokal och tonhöjd).
2. Svårigheter med att använda musik som metod för språkundervisning.
3. Material som kan användas i musik som en metod för talutveckling vid andraspråksinläring.

Under intervjun kunde informanten lägga till sina kommentarer och observationer som han tyckte var viktiga att tänka på när man använder musik som en språkundervisningsmetod. På så sätt hade jag hoppats få information utöver det som mina frågor handlade om.

4.3. Urval och informanter

Valet av informanter i kvalitativ forskning är mycket viktigt. Som informanter valde jag personer som hade mycket undervisningserfarenhet och som använde olika undervisningsmetoder, inklusive musik. Lärare valdes för att de har stött på olika elever och situationer i sitt yrke och sin praktik och därför kan ge tillräckligt med information om det ämne jag är intresserad av. Svaren både i enkäten och i intervjuerna är anonyma.

Svensklärare från Estland och Sverige valdes ut för att besvara enkäten och intervjuas. Mina lärare från universitetet hjälpte mig att skicka enkäten till svenska språklärare i Estland och Sverige. Jag kände några lärare personligen och skickade själv enkäten till dem. I den sista frågan i enkäten lämnade lärare som gick med på att bli intervjuade e-postadressen och jag skrev till dem. De undervisar på olika utbildningsinstitutioner och arbetar med elever i olika åldrar, högstadieelever, gymnasieelever, studenter och vuxna. Tyvärr blev det färre svar än vad jag hade hoppats på, men antalet svar kan användas för analyser.

4.4. Genomförande

Den första kontakten med respondenterna skedde via e-post då jag skickade ett e-postmeddelande med en enkät att fylla i. I mejlet förklarade jag syftet och frågade deltagarna om de kunde tänka sig att hjälpa mig med min forskning och bad dem svara

på frågor. Den sista frågan i enkäten handlade om intervjun och de som var villiga att svara på ytterligare frågor svarade ja. Jag frågade dem om de var villiga att delta i en intervju för min studie. Under intervjuerna använde jag en dator, särskilt Zoom-programvaran, eftersom detta alternativ var det mest bekväma för både mig och deltagarna. Intervjutiden varierade mellan 20 och 30 minuter.

5. Anlyse

5.1. Analyse av enkäten

Enkäten skapades på estniska och svenska för lärare som undervisar i svenska som andraspråk i Estland och Sverige. Den består av 20 frågor av olika typer: öppna, slutna och halvöppna. I analyserna citeras lärarnas svar och min översättning till svenska ges inom parentes. Enkäter finns i bilaga 1 och 2.

5.1.1 Analyse av enkäten från Estland

5.1.1.1 Grundinformation

Från Estland besvarade 12 personer i åldern 24-56 år enkäten. Medelåldern för de svarande var 47 år. En person var under 40 år, 4 personer var över 40 och under 50 år och 7 personer var 50 år och äldre. Alla som besvarade enkäten var kvinnor. Resultatet kan ses i diagram 1.

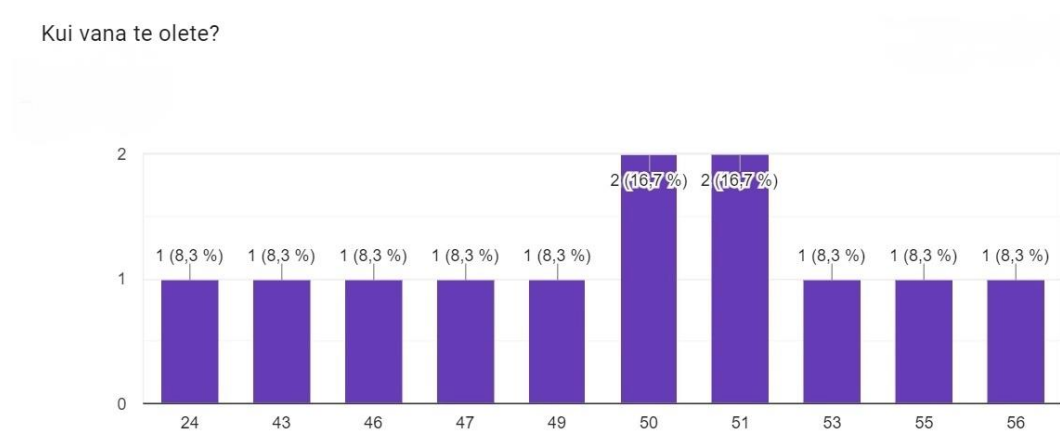

Diagram 1: Lärarens ålder.

De flesta lärarna, 7 personer, undervisar i svenska på gymnasiet, 3 personer på grundskola, en person undervisar på ett privat företag och en person på universitet. Läroanstalter finns i områden som Dagö och Nuckö komunn, Põlva, Harju (Tallinn), Lääne och Tartu län. 5 personer tackade ja till att delta i intervjun.

I genomsnitt har de som svarat på enkäten undervisat i svenska i 15-17 år. 5 av de intervjuade har undervisat i 16-25 år, 4 har undervisat i 6-15 år och 3 personer har undervisat i upp till 5 år vid undersökningstillfället. Resultatet kan ses i diagram 2.

Kui kaua te rootsi keelt õpetanud olete?

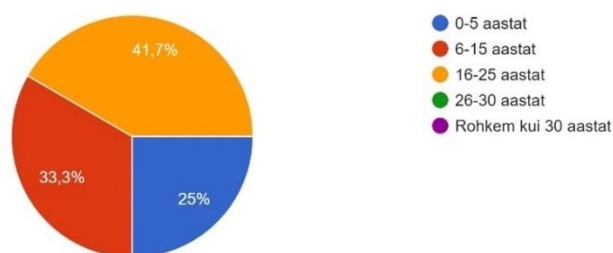

Diagram 2: Hur länge har lärare undervisat i svenska språket.

5.1.1.2 Icke-formella undervisningsmetoder

Alla respondenter använder sig av någon form av icke-formella inlärningsmetoder. De mest populära inlärningsmetoderna var ordspel, som användes av 11 personer, grupparbete, som användes av 10 personer, och onlineplattformen Quizlet, som användes av 9 personer. Rollspel används av 8 personer, Kahoot används av 4 personer och elevledda lektioner används av 2 personer. Lärarna använder också olika brädspel, ”Vocaroo”, ”LearningApps”, projektinläring och korsord, tecknade serier eller filmer. Resultat kan ses i diagram 3.

Milliseid mitteformaalse õpetamise meetodeid te oma õpetamises kasutate?

12 ответов

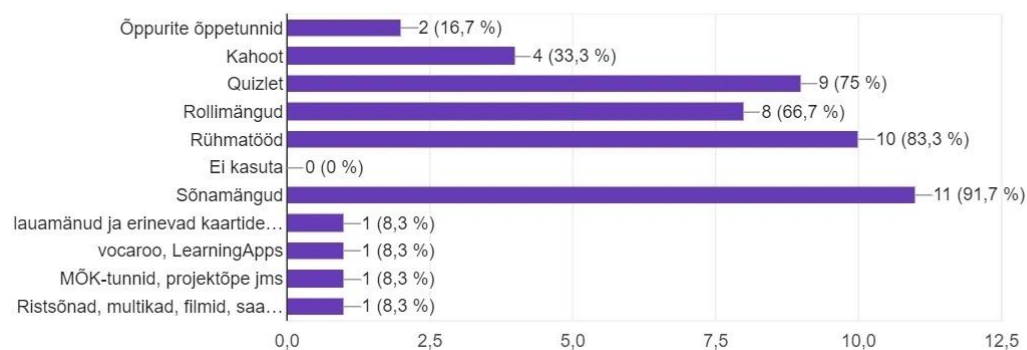

Diagram 3: Icke-formella undervisningsmetoder som lärare använder.

Intervjupersonerna använder dessa metoder ganska ofta: 11 personer använder dem mer än tre gånger i månaden, 4 använder dem flera gånger om dagen, 4 personer en gång i veckan, 2 personer en gång om dagen, 1 person varje lektion och 1 vid behov.

5.1.1.3 Val och användning av sånger

Svaren på enkäten visade att de flesta av de svarande lärarna använder sånger i språkundervisningen, och två personer svarade att de inte använder denna metod. Sånger använder 10 personer. En av lärarna angav som skäl att hon inte kunde hitta lämpligt material. Den andra svarade att elevernas språknivå inte tillåter honom att använda sånger, men att hon planerar att börja använda enkla sånger snart.

Av de 10 personer som använder sånger i inläringen använder 4 dem en gång i månaden, 4 en gång i veckan, resten lyssnar på dem ibland för att få omväxling, 1 person har inte börjat använda dem, 1 använder dem vid behov och 1 av respondenterna använder sånger mycket sällan. Resultatet kan ses i diagram 4.

Kui tihti te laule oma tundides kasutate?

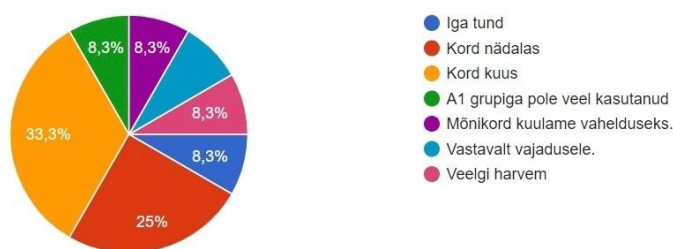

Diagram 4: Hur ofta använder lärare sånger i inläringen.

Den mest populära genren för utvalda låtar för undervisning var popmusik, som används av 10 personer. Barnsånger föredras av 8 personer, 5 föredrar folksånger. Populariteten hos låtar i popgenren kan förklaras av deras tillgänglighet och variation både när det gäller komplexitet i språk och teman. Detsamma gäller för barnvisor, de är populära på grund av sin enkla melodi, enkla texter och tillgänglighet. 4 personer använder rock, och 2 föredrar låtar som är särskilt skapade för språkinläring.

Valet av genre beror på lärarens och elevernas förmåner och på lektionens ämne. Således svarade 7 av de tillfrågade att det viktigaste kriteriet är att passa lektionens tema, 4 tar hänsyn till elevernas intressen och 3 utgår från sina personliga förmåner. De övriga 4 väljer genre utifrån artistens text och diktion, genrens popularitet och hur låten relaterar till skolprogrammet och kulturen i regionen.

På frågan om vilken sångare, band eller textförfattare som är deras favorit gav lärarna olika svar. De nämnde ABBA, Kent, Monica Zetterlund, James & Karin, Evert Taube, Darin, Lisa Ekdahl, Ulf Lundell, Rosette, Peter Lundblad, Gyllene tider ja Lars Winnerbäck. 3 svarade att de inte hade några särskilda preferenser och att de gillade omväxling. 2 nämnde barn- och julsånger samt estlandssvenska sånger översatta till estniska av Jaak Johanson. Populariteten hos de ovan nämnda grupperna och artisterna ligger i det tydliga uttalet enligt 7 personer, i de ganska enkla och begripliga texterna enligt 6 personer, i det stora antalet nya ord som berikar ordförrådet enligt 6 personer, i det enkla och minnesvärda motivet enligt 4 personer och i de tydliga exemplen på grammatik enligt 3 personer. 1 person påpekade att sångerna är relaterade till skolprogrammet och kulturen i regionen.

5.1.1.4 Sånger i undervisningen och deras inverkan på eleverna

Alla respondenter använder sånger för att lära nya ord. 9 personer använder dem för att förbättra uttalet, 4 personer använder dem för att lära grammatik och meningsbyggnad. 1 av de intervjuade svarade att hon använder musik före lektionen för att få eleverna att lugna ner sig och lyssna lite på språket. 1 respondent sa att hon använder sånger för att lära om regionens historia, historiska sammanhang och seder

De flesta av de intervjuade svarade att musik har en positiv effekt på språkinläringen. Att sjunga i klassrummet bidrar till att skapa en vänlig atmosfär och stämning som främjar vidare inläring och memorering. Det noterades också att det förbättrar uttalet av ord, språkförståelsen och ökar ordförrådet. Sånger hjälper eleverna att lyssna och förstå svenska bättre. Samtidigt svarade de intervjuade att lyssna på sånger hjälper till att lära mer om kulturen och stimulerar intresset för att lära om den.

På frågan om hur musikanvändningen påverkar utvecklingen av elevernas språkfärdigheter, vad musikanvändningen bidrar till och om eleverna märker av förbättringar, nämner alla lärare som svarat att musiken har en positiv effekt på uttal, memorering av nya ord, utveckling av lyssningsfärdigheter och hörförståelse. Sångerna bidrar till att utöka elevernas ordförråd och tack vare motivet och rytmen minns de orden bättre. Hälften av de svarande uppgav att sånger bidrar till att göra eleverna intresserade av svensk kultur och vissa ämnen (beror på lektionens ämne och sångens ämne). 4 personer skrev att de också använder sånger för att variera undervisningen och

att sånger bidrar till att skapa en trevligare stämning på lektionen. Här är några exempel på svar:

Laulud on hea huvi tekitajad mõne teema vastu ning laulud aitavad mitmekesistada tundi. *(Sånger är ett bra sätt att stimulera intresset för ett ämne och sånger bidrar till att berika lektionen.);*

Muusika sobib lõõgastumiseks ja aitab väljendeid kinnistada. *(Musik är ett utmärkt sätt att koppla av och befästa uttryck),*

Teeb õpilased rõõmsaks ning rõõmus õpilane omandab kõike paremini. *(Gör studenterna glada, och glada studenter klarar allt bättre).*

Lärarna påpekar att effekten av att använda sånger är individuell och att det ofta inte är möjligt att använda denna metod. Användningen av sånger beror också på i vilken region språket lärs ut. En lärare från Vormsi (Ormsö) påpekade att hon inte ofta lär ut sånger i sin klass, eftersom eleverna introduceras till dem på musiklektionen. Hon skriver om det på det här sättet:

Kuna laulud on Vormsi saarel kunagi räägitud murdes mitte riigi rootsi keeles, siis põhitähelepanu ei lähe uute sõnade õppimisele. Need teevad tunni vaheldusrikkamaks (nt. valmistudes esinemiseks), aitab paremini mõista kunagist elu saarel, tugevdab õpilastel kohti identiteeti.» *(Eftersom sångerna på Ormsö har talats på dialekt icke på det nationella svenska språket, ligger fokus inte på att lära sig nya ord. De gör lektionen mer varierad (t.ex. som förberedelse inför ett framträdande), hjälper till att förstå öns tidigare liv och stärker elevernas känsla av platsidentitet.).*

Jag tyckte att svaren på frågan om ökat intresse för svensk kultur och språk var intressanta. 5 personer svarade att de inte kunde säga säkert om intresset hade ökat eftersom de inte hade frågat studenterna om det.

Õpetajana muidugi loodan, et kasvab nüiteks huvi rootsi muusika vastu ning tänu sellele hakkavad nad rohkem iseseisvalt rootsi keelt kuulama (nõiteks läbi meeldiva muusika) *(Som lärare hoppas jag förstås att de till exempel ska bli mer intresserade av svensk musik, och som en följd av det lyssna mer på svenska på egen hand (till exempel genom trevlig musik))* - skriver en av lärarna.

De övriga 5 säger att det skapar positiva känslor att sjunga sånger tillsammans och att eleverna mår bra av att inse att de kan sjunga på ett annat språk. Sånger sjungs inte bara under lektionerna:

Nad hakkavad kaasa laulma ja ümisedvad viisi ka vahetunnis. *(De börjar sjunga med och sjunger till och med melodin under arbetspasset.).*

Intresset för kultur ökar. Lärarna noterar att elever kommer till dem för att få råd om vilka låtar av deras favoritartist de ska lyssna på:

Kasvab nüiteks huvi rootsi muusika vastu ning tänu sellele hakkavad nad rohkem iseseisvalt rootsi keelt kuulama (näiteks läbi meeldiva muusika) (till exempel att de bli mer intresserade av svensk musik och därför lyssnar mer på svenska på egen hand (till exempel genom trevlig musik)

Eleverna börjar själva leta efter musik som de vill lyssna på och rekommenderar den till lärarna:

Kuulavad muusikat ja hakkavad ise pakkuda mida kuulame järgmisena (Lyssna på musiken och börja föreslå vad vi ska lyssna på härnäst.).

Av 10 respondenter anser 8 att musik är en effektiv metod som bidrar till att variera inläringen och göra den mindre vardaglig. De konstaterar att sånger är effektiva främst för att de upprepar ord och kan lyssnas på flera gånger i vilken miljö som helst. Vissa har noterat en koppling mellan positiva känslor och musikens effektivitet:

Tõhusus seisneb suuresti selles, et seoses positiivse emotsiooniga kinnistub kõik paremini ja paljudel on üldse kuulmismälu (Effektiviteten ligger till stor del i det faktum att positiva känslor bevaras bättre och att många människor har ett hörselminne i första hand.),

Muusika lisab positiivseid emotsioone ja teeb tunnid vaheldusrikkamaks (Musik tillför positiva känslor och variation till lektionerna)

Samuti meeldib enamasti inimestele muusikat kuulata ja keele õppimine meeldivate tegevuste kaudu on kindlasti tõhus. (Dessutom gillar de flesta människor att lyssna på musik och att lära sig ett språk genom trevliga aktiviteter är definitivt effektivt).

Fem av respondenterna ansåg att musik var ett bra stödverktyg, men påpekade att det inte bör användas för mycket. Användningen av musik ska ha ett syfte, vara relaterad till ämnet och när man införlivar den i inlärningsprocessen bör man komma ihåg att det är nödvändigt att gå igenom programmet:

See on väga tõhus, kuid ei tohi kasutamiseга üle pingutada. See on üks osa õppeprotsessist ja peab olema eesmärgipärane. (Det är mycket effektivt, men överdriv inte. Det är en del av inlärningsprocessen och måste vara ändamålsenligt.).

5.1.1.5 Slutsats

Man kan alltså dra slutsatsen att användningen av sånger är en populär metod bland de intervjuade lärarna. Användningen av sånger i undervisningen påverkas av lärarens

önskemål och förmåner när det gäller att välja sångens genre och tema, elevernas önskemål när det gäller att välja genre, de kulturella särdragen i den region där språket undervisas och lektionens tema. Störst preferens ges till sånger i genren pop och barnsånger. Valet av genre baseras på lärarens personliga preferenser, sångens relevans för lektionens ämne, sångarens uttal och text. Sånger används främst för att förbättra uttal och ordförråd. Dessutom används sånger för att skapa en atmosfär i klassrummet, för att få eleverna i stämning för lektionen, för att lära sig om regionens historia och seder och för att diversifiera inlärningsprocessen. Sångerna hjälper till att förbättra uttal och hörförståelse, öka ordförrådet och skapa intresse för svensk kultur och det svenska språket. Lärarna noterar att intresset för kultur ökar. Eleverna lyssnar inte bara på musik under lektionerna, de letar efter vad de vill lyssna på tillsammans och frågar lärarna om råd. Lärarna anser att sånger är en effektiv metod. Dess effektivitet bygger på upprepning av ord och tillgänglighet samt på att skapa positiva känslor hos eleverna. Samtidigt rekommenderar lärarna att man inte använder dem för mycket, eftersom de menar att sånger främst är ett hjälpmaterial och bör användas med omdöme.

5.1.2 Analyse av enkäten från Sverige

5.1.2.1 Grundinformation

Från Sverige besvarade 7 personer mellan 47 och 65 år på enkäten. Medelåldern för de svarande var 58 år. En person var 47 år, 2 personer var 60 år, en person var 55 år, en person 58 år, en person var 61 år och en person var 65 år gammal. Samtliga som besvarade enkäten var kvinnor. Resultatet kan ses i diagram 5.

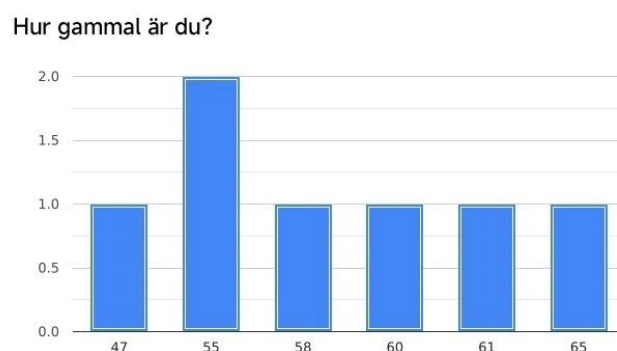

Diagram 5: Lärarens ålder.

De flesta lärarna undervisar i svenska på universitet - 4 personer, 3 kombinerar arbete på gymnasium och på SFI (Svenska för invandrare). De flesta av lärarna, 4 personer, undervisar svenska i Stockholm, 2 i Göteborg och 1 i Söderhamn. 5 personer tackade ja till att delta i intervjun.

Alla lärare har undervisat i svenska i mer än 16 år. 4 av de intervjuade har undervisat mellan 16 och 25 år, 2 mellan 26 och 30 år och en person har undervisat i mer än 30 år. Resultatet kan ses i diagram 6.

Hur länge har du undervisat i svenska?

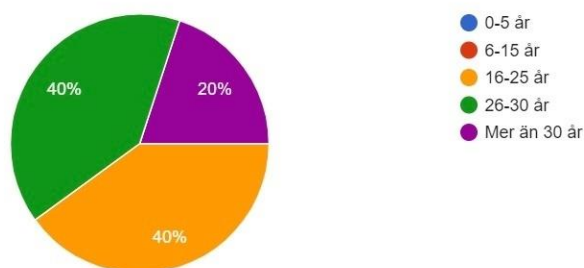

Diagram 6: Hur länge har lärare undervisat i svenska språket.

5.1.2.2 Icke-formella undervisningsmetoder

Alla respondenter använder sig av någon eller några informella inlärningsmetoder. De mest populära inlärningsmetoderna var Kahoot, grupparbeten och rollspel, som används av 5 personer. Quizlet användes av 3 personer, ordspel används av 2 personer. En person inkluderar elevledda lektioner i utbildningen. Därutöver nämns studiebesök på olika arbetsplatser, gäster i klassrummet, intervjuer online med personer i Sverige.

Intervjupersonerna använder dessa metoder flera gånger i månaden. 2 personer använder dem en gång i månaden, 3 personer vid de flesta föreläsningar, dvs. mer än en gång i veckan, 2 personer använder dem "Då och då". Resultatet kan ses i diagram 7.

Hur ofta använder du icke-formella undervisningsmetoder?

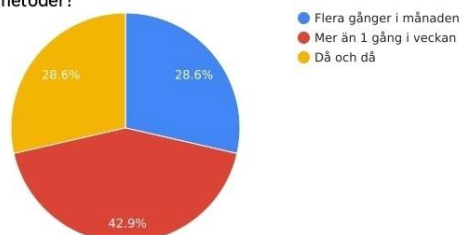

Diagram 7: Hur ofta använder lärare icke-formella undervisningsmetoder.

5.1.2.3 Val och användning av sånger

Svaren på enkäten visade att alla lärare använder sånger i undervisningen. Av de svarande använder 3 låtar beroende på lektionens ämne, dvs. flera gånger i månaden, 2 lärare använder låtar minst en gång per kurs, 2 använder dem vid behov och 1 av de svarande använder låtar mycket sällan.

Den mest populära genren av låtar som valdes för undervisning var popmusik, som används av alla 7. Barn- och folksånger föredras av 4 personer, 2 personer nämnde att de använder rock och 1 person använder rap.

Valet av genre beror på lärarens och elevernas förmåner och på lektionens ämne. Således uppgav 6 av respondenterna att det viktigaste kriteriet är att matcha lektionens ämne, 4 av dem tar hänsyn till elevernas förmåner och utgår från sina personliga preferenser. 1 person nämnde att "Jag använder anpassade sångtexter för nybörjare i svenska" och 1 nämnde att hon använder dem för att "Eleverna brukar förstå dem bättre".

På frågan om vilken sångare, band eller textförfattare som är deras favorit gav lärarna olika svar, men alla nämnde att de använder låtar av kända och populära sångare. Sådana artister som Lisa Ekdahl, Lars Demian, Cienelis Vreeswijk, Molly Sanden, Tomas Ledin, Sara Dawn Finer, Kent och Astrid Lindgren-sånger noterades. De gav exempel på specifika sånger, till exempel "Det här är ditt land", "Vintersaga", "La Belle epoque". Intressant nog angav ingen av deltagarna ABBA-låtar.

Lärare väljer dessa låtar och grupper på grund av faktorer som tydligt uttal, som noterades av 6 personer, ganska enkel och begriplig text, som noterades av 4 personer, en enkel och catchy melodi, noterad av 3 personer, en pekade ut tydliga exempel av grammatik i texten, 3 noterade ett stort antal nya ord för att utöka sitt ordförråd, 4 skrev om det kulturella sammanhanget i texterna till sångerna "... som säger något om svenskt samhälle och kulturen där" och "äcka känsla och förståelse för kulturen"

5.1.2.4 Sånger i undervisningen och deras inverkan på eleverna

Alla respondenter använder låtar för att förbättra uttalet, lära nya ord och grammatik. 3 personer används för att lära meningsstruktur och bestämd form av ord i sånger. De noterade också att de använder sånger för att lära ut svensk kultur, använder sångtexter för att träna textanalys, betraktar sånger som ett kulturellt fenomen och använder sånger för att skapa associationer.

De flesta av de tillfrågade svarade att musik främjar språkinläring, ökar motivationen och skapar ett gott humör för eleverna. Musiken hjälper att slappna av och "när de slappnar av, hör de prosodin och orden på ett konstnärligt sätt och på en annan kognitiv nivå, tror jag." Lärare noterade att deras mål är att intressera eleverna, att få dem att "... att få dem att lyssna på svensk musik och hitta egna favoriter!" De noterade också sambandet mellan ordens betydelse och sången: "Sånger motiverar eleverna att studera extra hemma, eftersom musik och sånger alltid finns tillgängliga och genom att lyssna på dem efter skolan fortsätter eleverna sina studier".

På frågan om hur användningen av musik påverkar utvecklingen av språkkunskaper hos elever, vad dess användning bidrar till och om förbättringar är märkbara hos elever, noterade alla svarade lärare att musik har en positiv effekt på uttal, memorering av nya ord, utveckling av lyssnandet, färdigheter och förståelse för texthörsel och ökat intresse för sånger på svenska. Låtar hjälper till att utöka elevernas ordförråd och tack vare motivet och rytmen kommer man bättre ihåg orden: "Tror det är lättare att komma ihåg ordens betydelse och uttala om man kan koppla dem till en kontext." 4 av dem svarade att sånger hjälper till att intressera eleverna för svensk kultur och vissa ämnen (beroende på lektionens ämne och sångens ämne).

Jag tyckte att svaren på frågan om det ökande intresset för svensk kultur och språk var intressanta. Lärare noterar att vissa elever utvecklar ett intresse för kultur och språk efter

sådana lektioner. Vissa börjar intressera sig inte bara för svensk kultur: ”Samisk sång, jojk och musik, tycker en del är intressant.”. 2 lärare som arbetar med utlänningar konstaterar att de inom ramen för ämnet och lektionen är intresserade av Sveriges sånger och kultur, men få börjar leta efter något nytt på egen hand. Detta kan bero på etablerade kulturella traditioner. Lärare noterar att intresset ökar efter lektionerna, när vissa ämnen relaterade till kultur och musik tas upp: ”De kan bli intresserade av artister och jag uppmuntrar dem att hitta fler att lyssna på.”. 5 personer noterar att eleverna behöver motiveras och stöttas för att bli intresserade av detta ämne, men effekten av musik är positiv. Eleverna gillar artisten så mycket att de lyssnar på honom hela tiden. Här är ett exempel: ”När en elev säger att hon inte kan sluta lyssna på Kent! När en elev visar mig sin svenska Spotifylista!” Man kan säga att effekten av musik är väldigt individuell och det finns olika exempel på påverkan på elever.

Alla lärare noterar att musik har en inverkan på eleverna. 5 skriver att eleverna blir intresserade av kultur och musik genom att lyssna på sånger och därigenom förbättra sin lyssnarförmåga och öka sitt ordförråd. De ger exemplet att frekvent upprepning av ord i en sång hjälper till att komma ihåg dem. ”Det är autentiskt material. Refränger ”fastnar” som hela fraser och kan sedan delas upp i andra meningar, och det finns oftast många kollokationer i låttexter.” Svaret från en av gymnasielärarna var intressant, för det visar elevernas koppling till både kultur och andra människor: ”Belyser att många sjunger i kör på fritiden. Ger känsla av nordisk melankoli.”

5.1.2.5 Slutsats

Så utifrån dessa svar kan vi dra slutsatsen att i Sverige används musik i språkundervisningen som en av de stödjande metoderna. Användningen av sånger i undervisningen påverkas av lärarens preferenser både när det gäller att välja genre och ämne för sången, elevernas önskemål när de väljer genre och ämnet för lektionen. Störst företräde ges till sånger inom popgenren, barn- och folkvisor. Valet av genre bestäms av lärarens personliga preferenser, låtens relevans för lektionens ämne, sångarens uttal, texten och orden samt det kulturella sammanhanget. Låtar används främst för att förbättra uttalet, lära sig nya ord och grammatik. De noterade också att de använder sånger för att lära ut svensk kultur, använder sångtexter för att träna textanalys, betraktar sånger som ett kulturellt fenomen och använder sånger för att skapa associationer. De flesta av de tillfrågade svarade att musik främjar språkinläring, ökar motivationen och

skapar ett gott humör för eleverna. Att använda sånger under lektionerna har en positiv effekt på uttalet, att memorera nya ord, utveckla hör- och hörförståelse samt öka intresset för svenska sånger. Låtar hjälper till att utöka elevernas ordförråd och tack vare motivet och rytmen kommer orden bättre ihåg. De bidrar också till att öka intresset för svensk kultur och sånger på svenska. Lärare noterar att intresset för kultur växer. Eleverna lyssnar inte bara på musik under lektionerna, de söker själva efter vad de skulle vilja lyssna på.

5.1.3 Jämförelse

Av informationen från enkäter från lärare i Sverige och Estland kan man dra slutsatsen att i båda länderna försöker lärare berika sina lektioner och använda olika metoder för att göra detta. En av dessa metoder är musik och sånger, som används i språkundervisningen. Lärare väljer den här metoden på grund av dess tillgänglighet, bekvämlighet och mångsidighet. Lärare från båda länderna noterar att användningen av sånger hjälper till att utöka ordförrådet, förbättra lyssnande och hörförståelse, träna uttal och hjälpa till att memorera meningsgrammatik. Förutom grammatik introducerar sånger också eleverna till Sveriges kultur, ökar motivationen och gör inlärningsprocessen mer intressant. När de väljer genrer föredrar lärare populärmusik, barnsånger och folksånger som passar lektionens ämne och möter lärarens och elevernas preferenser. Lärare uppmärksammar också komplexiteten i grammatiken, texten och uttalet för den utövande. Med den här metoden undervisar lärare inte bara i lektionsmaterialet, utan skapar också en lugnare atmosfär i klassrummet och lyfter humöret hos sina elever. En av lärarnas uppgifter är att skapa intresse hos eleverna för svensk kultur, och enligt deras mening hjälper musik dem med detta. Effekten på eleverna varierar, men de flesta noterar att intresset ökar och eleverna tar initiativ.

5.2 Anlysen av intervjun

För att få mer detaljerade svar och personliga åsikter från lärare sammanställdes en intervju bestående av 11 frågor. Intervjun är ett komplement till enkäten. Intervjun genomfördes via Zoom vid en tidpunkt som var lämplig för lärarna. Intervjun varade från 20 till 35 minuter, med varje lärare blev det olika.

Intervjufrågor finns i bilaga 3 och 4, på svenska och estniska.

5.2.1 Analys av intervjuer med lärare från Estland

5 lärare svarade på frågorna: 4 från gymnasieskolor och 1 från grundskolan. Åldern på deras elever är från 13 till 17 år.

På frågan om vad som enligt deras mening är informell undervisning svarade alla fem ungefär likadant: det här är en typ av undervisning som använder metoder som inte är direkt indikerade i programmet. Det kan till exempel vara spel som Kahoot, utbildningsbesök, till exempel på företag, arbetsplatser eller museer, stödmaterial som filmer, tecknade filmer, sånger.

Enligt de intervjuade lärarna används sånger i undervisningen, men hur ofta kan de inte säga säkert. Enligt två är denna metod välkänd, men den används sällan. De återstående tre lärarna trodde att användningen av sånger används ganska ofta av andra lärare, men hur mycket användningen beror på olika faktorer. Deras åsikt är baserad på personlig erfarenhet.

Alla tillfrågade lärare använder musik på sina lektioner minst tre gånger i månaden. Oftast spelas låtar mitt i lektionen för att göra en kort paus mellan två delar av lektionen. Detta är vad 4 av de tillfrågade lärarna gör. En av lärarna föredrar att spela låtar antingen i början eller i slutet av lektionen. Genom att använda dem i början sätter hon stämningen för eleverna och ger en introduktion till lektionens ämne. När hon använder låtar i slutet avslutar hon lektionen och sammanfattar arbetet hon har gjort. Alla 5 lärare spelar låtar då och då under rasten innan lektionen. Enligt dem är det så de hjälper elever att bli distraherade, ställa in lektionen på svenska och rikta om uppmärksamheten.

De använder oftast sånger som passar lektionens tema, men ibland kan sångerna vara relaterade till en högtid, som julen. Sedan slår de på julsånger på svenska, sjunger dem tillsammans och analyserar texterna. Även luciadagen och midsommar räknas som populära högtider. En av lärarna, som också är historielärare och undervisar på en grundskola, berättade att hon ibland använder sånger för att koppla ihop två ämnen.

Vi pratade till exempel om historien om Karl XII kampanjerna. Efter ett par lektioner kom samma elever till min svenskalektion och sedan spelade jag Sabaton-låtar i början av lektionen. Denna bänd har två lämpliga låtar om detta historiska ämne. När de analyserade texten efter att

ha lyssnat, frågade jag eleverna vad låten handlade om, och de kunde ta upp paralleller med det material vi täckte i historien.

Alla lärare noterade att musik har en inverkan på språkinlärning. Barn utvecklar förmågan att lyssna och förstå, börjar prata bättre, använder mer varierade fraser och deras uttal förbättras. Musik bidrar också till elevernas goda stämning. Efter lektionerna med sånger är barnen märkbart gladare än före lektionen.

Jag var intresserad av frågan om vilka svårigheter som kan uppstå med denna metod. Svaren var ovanliga. Alla lärare sa att det var svårt att förbereda en lektion och även välja musikmaterial. Det vill säga, den första svårigheten och kanske anledningen till att musik inte används särskilt ofta är tidsbrist. Denna process är mycket arbetskrävande och tidskrävande. Den andra anledningen var texterna i moderna sånger och skillnaden i preferenser. Så här säger en gymnasielärare om det:

Jag skulle vilja vara på samma våglängd som möjligt med mina elever, men jag gillar inte musiken de lyssnar på. Jag gillar inte mängden obscen språk i låtarna, jag kan inte ta med det i klassen. På fritiden kan de lyssna på vad de vill, men i klassen måste de följa reglerna.

En annan lärare beskriver ett liknande problem:

Jag kan inte lyssna på rapmusiken som de flesta av mina elever lyssnar på, och de är inte särskilt intresserade av låtar från 80-talet. Det visar sig vara en liten generationskonflikt.

Det tredje skälet var att musik är förknippat med avkoppling och ibland börjar eleverna "flippa ut när de lyssnar på musik." Detta händer sällan, men det händer. Därför används låtar inte särskilt ofta. En annan anledning var skolan där lärarna arbetar. Enligt två gymnasielärare skulle de kunna använda sånger oftare, men i en stor klass är chansen större att "tappa kontrollen över eleverna". De förklarade att musik slappnar av barn och att de slutar uppfatta lektionen som en seriös aktivitet, de kan börja bete sig mer bullrigt och bryta mot disciplinen. De anser att i en mindre skola med mindre klasser är en sådan process lättare att kontrollera.

Enligt de intervjuade lärarna kanske deras kollegor inte gillar att använda den här metoden eftersom de inte vill skapa merarbete åt sig själva med att söka efter material och förbereda uppgifter för det. Enligt deras åsikt är det också möjligt att en lärare inte anser sig vara en musikalisk person och därför inte vill använda denna metod. De

tillfrågade lärarna har inte personligen träffat kollegor som inte använder sånger i undervisningen, men de säger att sådana lärare finns.

Låtar kan öka elevernas motivation, men det är väldigt individuellt, som alla tillfrågade lärare sa. De tar upp exemplet med sina elever som, efter att en gång lyssnat på en sång på svenska, blev så intresserade av kulturen och språket att de under tre års gymnasium lärde sig språket till en mycket bra nivå. Några pratade om hur eleverna verkligen gillade en eller flera av artisterna och lärde sig språket av dem. Men de gav exempel där det inte var någon särskilt stor effekt, och barnen accepterade helt enkelt musiken som en del av lektionen. Generellt sett tror lärare att musik kan hjälpa barn och stödja deras språkinläring. Av de otvivelaktiga fördelarna talade de om en förändring i aktivitet när barnet inte sitter vid en lärobok eller lär sig ord genom Quizlet. Så beskriver en av de intervjuade lärarna fördelarna med sånger:

Sånger är ett av sätten att skapa en konstgjord miljö för det svenska språket. Visst finns det filmer med undertexter, videor eller böcker, men låtar, tycker jag, är mer gynnsamma för att barnet ska höra tal på svenska. Och när han lyssnar på musik för det mesta kommer han ihåg ord och intonationer.

Två lärare gav exemplet sina elever som blev intresserade av svensk kultur och historia efter att ha lyssnat på några sånger. En av eleverna blev till exempel mycket intresserad av Estlands historia på den tiden då det var en del av Sverige och skrev en uppsats om detta ämne. En annan elev inspirerades av låtarna från gruppen ABBA och, efter att ha lärt sig mer om dem på egen hand, gjorde han en konsert med denna grupps sånger på svenska vid ett skolevenemang. Andra lärare kan inte säga detta med säkerhet om sina elever, men de tror att uppkomsten av ett sådant intresse är fullt möjligt.

5.2.1.1.Slutsats

Lärarnas svar skiljde sig inte särskilt mycket från varandra. Lärarna delade sina personliga erfarenheter och uttryckte sina åsikter om frågor. Generellt kan man säga att i estniska skolor används sånger som stödmaterial för språkundervisning. Deras val är relaterat till ämnet för lektionen eller till en högtid, till exempel jul. Enligt de intervjuade lärarna är användningen av sånger också förknippad med sådana svårigheter som val och förberedelse av material, lärares preferenser och textens kvalitet. Musik påverkar utan tvekan språkinläring. Lärare noterar detta när de talar om att förbättra uttalet och öka ordförrådet. Musik hjälper till att skapa för eleven den språkmiljö som

krävs för språkinläring. Låtar kan påverka eleverna och ge ytterligare motivation att lära sig en kultur, historia eller språk på egen hand. Svårigheter förknippade med att använda denna metod innefattade skillnader i preferenser, grad av kontroll över elever och tid att förbereda materialet.

Trots utmaningarna tycker lärare att låtar är ett effektivt sätt att komma ihåg nya ord och förbättra uttalet. Men de noterar elevernas individuella egenskaper och inser att denna metod kanske inte passar alla.

5.2.2 Analys av intervjuer med lärare från Sverige

I intervjun ingick 5 lärare från Sverige: 2 undervisar vid ett universitet, 3 kombinerar arbete på gymnasium och undervisar i språkkurser på SFI. Deras elever är 16 år och äldre. Den äldsta eleven är 56. Alla elever kommer från olika kulturer.

Enligt alla intervjuade lärare är informell undervisning en typ av undervisning som använder metoder som hjälper och upprätthåller elevernas intresse, som kan användas utanför klassrummet, till exempel spel som Kahoot, studiebesök, samtal med inbjudna gäster, filmer, tecknade filmer, sånger.

Enligt lärarna kan de inte säga hur ofta sånger används i undervisningen, men de säger att de används på ett eller annat sätt för att skapa variation i läroplanen. Alla 5 lärare säger att den här metoden finns, men om man ska använda den eller inte beror på läraren själv. Detta val påverkas av flera faktorer, som de förklarade senare.

Alla tillfrågade lärare använder musik på sina lektioner, men med olika frekvenser. Mestadels spelas låtar i början av lektionen, men 3 sa också att de föredrar att spela dem i mitten av lektionen för att göra en kort paus mellan två delar av lektionen, för att hjälpa eleverna att muntra upp och fokusera sin uppmärksamhet lite. En av lärarna föredrar att spela låtar i slutet av lektionen och avslutar därmed lektionen och summerar det utförda arbetet. 3 lärare spelar ofta låtar under rasten före lektionen, och 2 gör detta hela tiden. Enligt dem är det så de hjälper eleverna att ställa in sig på en lektion i svenska.

De använder oftast låtar som passar lektionens tema, men ibland kan det vara temasånger, som julsånger. Det vill säga att låtar också kan förknippas med fester och viktiga datum.

Lärare noterar en förbättring i uttal och hörförståelse av texter bland sina elever efter systematisk användning av musik i lektionerna. En av lärarna som undervisar på universitetet sa:

På universitetet har jag inte möjlighet att ta med låtar varje lektion, men jag försöker ge eleverna uppgifter relaterade till att lyssna på sånger och göra övningar minst en gång varannan vecka. På mina lektioner använder jag sånger ungefär 2 gånger i månaden.

Lärare som arbetar i gymnastiksalen noterar en förbättring av sina elevers muntliga tal. De säger att eleverna använder ett mer varierat språk efter flera lektioner med sånger. En av gymnasielärarna sa:

En student kom nyligen fram till mig och berättade att efter den sista lektionen där de lyssnade på låten av Kent-gruppen "Columbus", spelade melodin i låten i hans huvud. Han nämnde att när han skulle skriva ett skriftligt verk kom han ihåg ett ord från en sång och skrev hela frasen med det här ordet.

Det här är ett bra exempel på hur melodin och rytmen i en låt hjälper dig att komma ihåg orden.

Lärare noterar att musik har en inverkan på språkinläring. Lärare som undervisade på gymnasiet och universitetet noterade att eleverna utvecklar förmågan att lyssna och förstå, börja prata bättre, använda mer varierande fraser och deras uttal förbättras. Lärare som leder språkkurser på SFI noterar märkbara förbättringar i tal och ordförråd bland dem som lyssnar på sånger efter lektionen. Generellt sett anser båda att låtarna är ett bra stöd för inläring av språket.

När det gäller problemen var svaren oväntade. Lärarna sa att det var svårt att förbereda en lektion och även välja musikmaterial. Det vill säga, den första svårigheten är brist på tid. Denna process är mycket arbetskrävande och tidskrävande.

Den andra anledningen var texterna i moderna sånger och skillnaden i preferenser. Så här säger en gymnasielärare om det med leende:

Jag är redan 60, och jag är för gammal för dem. När jag var ung lyssnade jag på andra låtar och ärligt talat, jag gillar inte modern musik, speciellt rap. Visst finns det värdiga artister, enligt mig, men av vana använder jag musik från min tid. För mina elever är hon lika sällsynt som jag.

Det tredje skälet som angavs var att majoriteten av eleverna kommer från en annan kultur. Dessa elever har inte tillräckligt med kunskap om Sverige och livet i det för att förstå innebörden av några av sångerna.

Dessutom kan de utvalda låtarna väcka olika känslor. Ett exempel på detta gav en språkkurslärare på SFI:

Till lektionen förberedde jag låten "Vem kan segla förutan vind?", och jag trodde aldrig att mina elever skulle börja gråta. Låten väckte minnen av att ha lämnat hemmet, så det var svårt för dem att koncentrera sig på lektionen efter det.

Tre lärare som arbetar på SFI angav undervisningstid som ett problem. Språkkurser brukar hållas på kvällen, folk kommer trötta, en del kommer med barn och det är svårt att koncentrera sig på att plugga. "Sånger hjälper till att minska stressen lite, men vi kommer inte att kunna använda dem hela tiden, annars kommer vi att hamna efter i programmet", sa en av lärarna.

Enligt de intervjuade lärarna kanske deras kollegor inte gillar att använda den här metoden eftersom de inte vill skapa merarbete åt sig själva med att söka efter material och förbereda uppgifter för det. De kan också vara osäkra på rätt val av låtar om det handlar om en enkel lektion. De tillfrågade lärarna har inte personligen träffat kollegor som inte använder sånger i undervisningen, men de säger att sådana lärare finns.

Lärare tror att sånger kan öka elevernas motivation, men det beror förstås främst på eleven. En av lärarna ger exemplet med sina elever som, efter att ha lyssnat på en låt på svenska en gång, blev intresserade av kulturen och språket, lärde sig språket och kom in på universitetsprogrammet för att undervisa i svenska. Några pratade om hur eleverna verkligen gillade en eller flera artister och att de fick dem att lära sig språket mer motiverade. Generellt sett tror lärare att musik kan hjälpa eleverna och stödja deras språkinläring.

5.2.2.1 Slutsats

Lärarnas svar var i stort sett desamma. Lärare i Sverige använder sånger som språkundervisningshjälpmedel. Valet av låtar är främst relaterat till ämnet för lektionen eller den viktiga dagen. Enligt de intervjuade lärarna är användningen av sånger också förknippad med sådana svårigheter som val och förberedelse av material, elevers och lärares preferenser samt elevers kulturella särdrag. Musik påverkar utan tvekan

språkinläring. Lärare noterar detta när de talar om att förbättra uttalet och öka ordförrådet. Dels bidrar musik till att skapa den språkmiljö som eleverna behöver för att lära sig ett språk. Lärare tror att sånger kan motivera eleverna till viss del. Svårigheter förknippade med att använda denna metod innefattade skillnader i preferenser och generationsskillnader, tid att förbereda materialet och behovet av att ta hänsyn till elevernas kultur. Trots utmaningarna tycker lärare att låtar är ett effektivt sätt att komma ihåg nya ord och förbättra uttalet. Men de noterar elevernas individuella egenskaper och inser att denna metod kanske inte passar alla.

5.2.3 Jämförelse

Musik, liksom språk, får hjärnan att fungera. Med hjälp av musik och språk använder en person båda hjärnhalvorna, vilket i sin tur förbättrar assimileringen av material under inlärningsprocessen. Rytme, melodi och tydlig struktur, som finns i musiken, är viktiga för språkinläring. På grund av musikens struktur matchar dess mönster språkets mönster, och upprepar arrangemanget av betonade eller obetonade stavelser i tal, vilket hjälper till att komma ihåg och använda språket korrekt. Musikens emotionalitet påverkar också en persons känslomässiga bakgrund. Språk har en liknande effekt på känslor. Kapitlet om vad man kan lära sig genom språket beskriver områden där musik kan vara användbar. Forskningen som citeras i kapitlet beskriver vilka ämnen musik kan vara till hjälp i undervisningen. Exempel som att lära sig grammatik, förbättra skrivandet, läsa, hörförståelse, betoning och intonation samt indelning i stavelser ges. Bekräftelse på detta finns i lärares svar på enkäten och intervjuer.

Genom att jämföra information från enkäter och intervjuer är det möjligt att få en uppfattning om hur lärare från Estland och Sverige använder sånger på sina lektioner, hur ofta, i vilket syfte och vad de tycker om denna metod. Lärare från båda länderna använder sånger för att skapa variation till lektionerna, ibland inkluderar dem före lektionen för att skapa stämning och atmosfär. När de väljer material för en lektion föredrar lärare att använda populärmusik, såväl som barn- eller folksånger. Valet bestäms ofta av ämnet för lektionen, lärares och elevers preferenser, sångarens uppträdandestil - hur tydligt han uttalar orden, låtens text och ibland en speciell dag.

Lärare anser att sångerna har en positiv inverkan på eleverna. De noterar liknande svårigheter när de väljer låtar, och nämner som exempel skillnaden i preferenser hos

elever och lärare. Lärare från båda länderna anser likaså låtar vara ett bra stöd för språkinläring och använder dem under sina lektioner. Tack vare sånger lär sig eleverna grammatik, utökar sitt ordförråd, tränar uttal och intonation, utvecklar lyssnande och lyssnarförmåga och lär sig även landets kultur. Lärare tror likaså att sånger är ett bra sätt att berika inlärningsprocessen, och de använder även låtar för att lära sig ord och utöka ordförrådet för sina elever.

Lärare noterar att sånger har en bra effekt på eleverna, skapar ytterligare motivation, hjälper till att skapa stämning i lektionen och har en positiv effekt på elevernas välbefinnande. De tror att sånger kan engagera eleverna i kultur och språk och ge ytterligare motivation för dem att studera ämnet.

Den största skillnaden är de elever som lärarna arbetar med. Lärare från Sverige arbetar främst med äldre barn (gymnasieelever) och vuxna (universitetsstudenter och personer från SFI-språkkurser). Inte bara deras ålder är annorlunda, utan också deras kultur. Estniska lärares uppgift underlättas av det faktum att deras elever huvudsakligen är estniska invånare uppvuxna i europeisk kultur. Det vill säga att det till en början är lättare för dem att studera svensk kultur, eftersom den inte skiljer sig särskilt mycket från vad de är vana vid. Studenter från Sverige är tvärtom för det mesta uppfostrade i en annan kultur, som skiljer sig ganska mycket från den europeiska. När lärare arbetar med dem måste lärare ta hänsyn till deras egenskaper för att förhindra konflikter i gruppen eller klassen. Det gäller även val av låtar till klasser.

En annan viktig skillnad är språkmiljön i allmänhet. Det är lättare för elever från Sverige att lära sig språket eftersom de ständigt befinner sig i en svensktalande miljö. Låtar fungerar som ytterligare hjälp och stöd för dem, men kanske inte den viktigaste. Estniska elever hör svenska främst i klassen. I deras fall är låtar ett riktigt bra sätt att skapa en språkmiljö för sig själva, och deras effekt är större. Men trots skillnaderna hjälper sånger lika mycket eleverna att bemästra språket.

En annan viktig skillnad är språkmiljön i stort. Det är lättare för elever från Sverige att lära sig språket eftersom de ständigt befinner sig i en svensktalande miljö. Låtar fungerar som ytterligare hjälp och stöd för dem, men kanske inte den viktigaste. Estniska elever hör svenska främst i klassen. I deras fall är låtar ett riktigt bra sätt att skapa en språkmiljö för sig själva, och musikens effekt är större.

Lärare anser att sångerna har en positiv inverkan på eleverna. De noterar liknande svårigheter när de väljer låtar, och nämner som exempel skillnaden i preferenser hos elever och lärare och för att förbereda nödvändiga sanger behöver de mycket tid, vilket inte alltid är tillgängligt.

Trots svårigheterna lägger lärare ibland till variation till sina lektioner och använder sanger som hjälper eleverna.

6. Sammanfattning

Denna uppsats undersöker musik, eller snarare sånger, som ett sätt att hjälpa till med språkinlärning. Arbetet består av två delar: teoretiska och praktiska delar. Den teoretiska delen innehåller en analys av materialet, där i 5 delar beskrivs utbildningsformerna, musikens och sångns historia i skolan, sambandet mellan musik och språk, deras gemensamma drag, sambandet mellan musik och den mänskliga hjärnan, och vad som exakt kan studeras med hjälp av sånger. Den praktiska delen, bestående av en enkät och en intervju, kompletterar teorin och ger en uppfattning om hur lärare i praktiken använder, om alls, musik i språkundervisningen. Den sista delen presenterar frågeformulär, intervjuer och slutsatser baserade på det inkomna materialet. Betydelsen av den teoretiska delen är att den ger en bild av hur musik och språk, samt musik och sinne, hänger ihop. Insamlingen av material från den teoretiska delen gjorde att vi kunde anta att musik är ett bra hjälpmaterial för att lära sig ett språk, eftersom det har mycket gemensamt med språket och har en god effekt på hjärnans funktion och elevers känslor.

I den praktiska delen, med hjälp av frågeformulär och intervjuer, inhämtades åsikter från lärare som har erfarenhet av att undervisa i språket. Syftet med den praktiska delen var att ta reda på lärares inställning till hur musik används, områden där musik kan vara användbar och hur de använder denna metod i praktiken.

Syftet med detta arbete var att finna ut hur musik, nämligen att lyssna på sånger, användas i svenska språklektioner och hur enligt lärarna kan använda sig av musikstödja språkinlärning. Jag betraktade musik som en av metoderna för informell undervisning i ett främmande språk, dess genomförbarhet och effektivitet.

Forskningsfrågorna som ställdes besvarades. Det visade sig att musik används på språklektionerna ganska ofta, i genomsnitt flera gånger i månaden. Lärare anser att det här verktyget är ganska effektivt och använder det i sina lektioner för att studera grammatik, öka ordförrådet och förbättra uttalet, samt för att bekanta sig med kultur. Musik används också för att skapa en atmosfär i klassrummet, för att diversifiera utbildningsprocessen och flytta elevernas uppmärksamhet. Därmed uppnåddes målet. Efter att ha fått ett positivt resultat tror jag att forskning i denna riktning är lovande.

Eestikeelne resüme

Muusika kui abivahend rootsi keele õpetamises

Bakalaureusetöö, Tartu Ülikooli humanitaarteaduste ja kunstide valdkond, maailma keelte ja kultuuride instituut, sandinavistika osakond, Tartu 2024. Autor Ingrid Raudsepp, juhendaja Antonina Kostina. 57 lk.

Tänapäevases maailmas on mitmekeelsus vajalik oskus ja seega on võõrkeelte õppimine aktuaalne teema. Uute keelte üppimine on keeruline protsess ja igaüks meist otsib endale sobivat viisi, mis aitaks meil keelt õppida. Muusika, ja just laulud, abiks häälduse, grammatika ja sõnade õppimise, tutvustades samas sihtkultuuri ja omades üldiselt positiivset mõju keeleõppijatele.

Antud bakalaureusetöös "*Muusika kui abivahend rootsi keele õpetamises*" uurin, kui palju ja mil moel muusikat kasutatakse ja kuidas muusika võib olla abivahendiks rootsi keele, kui Eestis enim õpitava Skandinaavia keele õpetamises.

Töö esimene osa annab ülevaate teemadest nagu haridus ja missugused on hariduse liigid, kuidas muusikat on koolides erinevatel aegadel kasutatud, muusika ja keele sarnasus, kuidas muusika on seotud aju ja mälega ning mida saab õppida muusika, täpsemalt laulude, abil. Teoriast lähtuvalt sai koostatud küsitlus, mis sisaldab 20 küsimustest ja fookusgruupiintervjuu, mis sisaldas 11 küsimustest. Küsitlusele vastas 12 õpetajat Eestist ja 7 Rootsist. Intervjuu viidi läbi 5 õpetajaga Eestist ja 5 Rootsist.

Töö teine osa annab ülevaate küsitluse- ja intervjuuvastuste analüüsist. Analüüs annab ülevaate rootsi keele õpetajate muusikakasutusest õppetöös, miks nad muusikat kasutavad, millest sõltub muusika valik, missugused takistused on muusika kasutusel ja kuidas õpetajad hindavad selle meetodi efektiivsust.

Käll- och litteraturförteckning

Ackord (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från:

<https://svenska.se/tre/?sok=ackord&pz=1> (Hämtad: 15.04.24)

Beilmann, Mai. (2020). K simumstiku koostamine. Sotsiaalse Anal sisi Meetodite ja Metodoloogia õpibaas. <https://samm.ut.ee/kusimumstiku-koostamine/> (Hämtad: 30.04.24)

Bell, Judith. (1995). Introduktion till forskningsmetodik. 2:a upplagan. Lund: Studentlitteratur. Sida 65

Browning, Robert , Anweiler, Oskar , Bowen, James , Ipfling, Heinz-J rger , Naka, Arata , Huq, Muhammad Shamsul , V zquez, Josefina Zoraida , Rich , Pierre , Arrove, Robert F. , Shimahara, Nobuo , Marrou, Henri-Ir n e , Gelpi, Ettore , Chen, Theodore Hsi-en , Moumouni, Abdou , Graham, Hugh F. , Scanlon, David G. , Szyliowicz, Joseph S. , Meyer, Adolphe Erich , Chambliss, J.J. , Lawson, Robert Frederic , Lauwerys, Joseph Albert , Mukerji, S.N. , Nakosteen, Mehdi K. , Swink, Roland Lee and Thomas, R. Murray. (2024) Education, i *Encyclopedia Britannica*. Tillgänglig från: <https://www.britannica.com/topic/education> (Hämtad: 09.03.24)

Dahlbäck, K. (2011). Musik och språk i samverkan: En aktionsforskningsstudie i  k 1. Sidor: 26-27, 41, 45

Danielsson, M., Dahlgren, F. (2020). Musik som spr kverktyg : Hur musik kan användas som hjälpmedel i engelskundervisning (Examensarbete). Tillgänglig från: <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:liu:diva-172738> Sida 23

Frekvenser (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från: <https://svenska.se/tre/?sok=frekvens&pz=2> (Hämtad: 15.04.24)

Funktionell magnetresonanstomografi (2023) i *Wikipedia*. Tillgänglig från: https://sv.wikipedia.org/wiki/Funktionell_magnetresonanstomografi (Hämtad: 20.04.24)

Intervall (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från: <https://svenska.se/tre/?sok=interval&pz=1> (Hämtad: 15.04.24)

Jederlund, U. (2011). Musik och språk: ett vidgat perspektiv på barns språkutveckling. Sidor: 98-102

Kapur, Radhika. (2019). Understanding the Meaning and Significance of Formal Education. Tillgänglig från:

https://www.researchgate.net/publication/335826519_Understanding_the_Meaning_and_Significance_of_Formal_Education (Hämtad: 10.03.24)

Mitteformaalne õppimine i *MitteFormaalne*. Tillgänglig från:

<https://mitteformaalne.ee/mitteformaalne-oppimine/> (Hämtad: 11.03.24)

Mora, C. (2000). "Foreign Language Acquisition and Melody Singing", *ELT Journal*, 54(2). Sidor: 147, 148, 150, 151

Morfem (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från:

<https://svenska.se/tre/?sok=Morfem&pz=1> (Hämtad: 15.04.24)

Motiv (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från:

<https://svenska.se/tre/?sok=motiv&pz=1> (Hämtad: 15.04.24)

Patel, A. (2008). *Music, language and the brain*. New York: Oxford University Press. Sidor: 82, 84, 96-97, 102-103, 182, 183-185, 194, 254

Pelkonen, A. (2008). Tre sångerskor som andraspråksinlärare – en fallstudie om musikalitetens inverkan på andraspråksinläring och kunskaper i främmande språk. Jyväskylä: Jyväskylä universitet: Pro gradu-avhandling i svenska språket. Sidor: 74-75, 95-96.

Perret, P. & Fox, J. (2004). *A Well-Tempered Mind Using Music to Help Children Listen and Learn*. New York: Dana Press. Sida: 87

Persson, Camilla. (2012). *Andraspråkinläring med hjälp av sånger och ramsor. Jag hade en gång en båt och Pelle Plutt*. Luleå: Institutionen för konst, kommunikation och lärande. Luleå tekniska universitet. Tillgänglig från: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1021560/FULLTEXT02.pdf> Sidor: 5, 14

Positronemissionstomografi (2024) i *Wikipedia*. Tillgänglig från:

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Positronemissionstomografi> (Hämtad: 20.04.24)

Prosodi (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från:

<https://svenska.se/tre/?sok=prosodi&pz=1> (Hämtad: 15.04.24)

Rousseau, J. J. (1781/1981). *Essai Sur L'origine des Langues*. Översättning av E.M. Lysenko, återgiven från publikationen: Rousseau J.-J. *Utvalda verk*. 1981. sidor 221–267

Ruud, E. (1990). *Musikk som kommunikasjon og samhandling: Teoretiske perspektiv på musikkterapien*. Solum. Sidor: 56-60

Sandberg, R. (2006). "Uttryck, intryck, avtryck – lärande, estetiska uttrycksformer och forskning." , sidor 36-40

Skala (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från:

<https://svenska.se/tre/?sok=skala&pz=1> (Hämtad: 15.04.24)

Still, J. (2011). *Musikalisk lärandemiljö: Planerade musikaktiviteter med småbarn i daghem* (Doctoral dissertation, Åbo Akademi förlag-Åbo Akademi University Press). Sidor: 61, 63

Summers, Emily (2019a) *Everything you need to know about formal education i Through Education*. Tillgänglig från: <https://througheducation.com/everything-you-need-to-know-about-formal-education/> (Hämtad: 10.03.24)

Summers, Emily (2019b) *The different types of education i Through Education*. Tillgänglig från: <https://througheducation.com/the-different-types-of-education/> (Hämtad: 10.03.24)

Sundin, B (2003). *Estetik och pedagogik i dynamisk balans*. Stockholm. Bokförlaget Mareld. Sida 20.

Timbren (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från:

<https://svenska.se/tre/?sok=timbren&pz=1> (Hämtad: 15.04.24)

Tonalitet (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från:

<https://svenska.se/tre/?sok=tonalitet&pz=1> (Hämtad: 15.04.24)

Types of Education: Formal, Informal & Non-formal (2019) i *Passion in Education*.
Tillgänglig från: <https://www.passionineducation.com/types-of-education-formal-informal-non-formal/> (Hämtad: 10.03.24)

Uddén, B. (2001). Musisk pedagogik med kunskapande barn: Vad Fröbel visste om visan som tolkande medel i barndomens studiedialog (Doctoral dissertation, KMH-förlaget). Sidor 54-55

Ullén, F. (2005) Musik har en semantisk komponent. *Läkartidningen* 42/2005.
Tillgänglig från: <https://lakartidningen.se/klinik-och-vetenskap-1/nyaron/2005/10/musik-har-en-semantisk-komponent/#:~>

Varkøy, Ø. (1993). Varför musik? – En musikpedagogisk idéhistoria. Stockholm: Runa. Sidor: 18, 21, 39, 41, 54

Varkøy, Ø. (2003). *Musikk-strategi og lykke: bidrag til musikkpedagogisk grunnlagstenkning*. Cappelen akademisk forlag. Sidor: 127-130

Vygotskij, L. (1999). Tänkande och språk. Göteborg. Bokförlaget Daidalos AB. Sidor: 97-98

Wedin Nivbrant, Eva. (2013). Utveckla språket med musik – rörliga rytmer och toner att ta på. Hestra: Isaberg Förlag. Sidor: 46-47, 80, 93, 103-104, 111-113

Övertoner (2015) i *Svenska Akademiens Ordböcker* Tillgänglig från: <https://svenska.se/tre/?sok=%C3%B6vertone&pz=1> (Hämtad: 15.04.24)

Дубаков А.В., Лялин Д.В, Шалабодова В.И. (2019) Организация неформального обучения иностранному языку. *Мир науки и культуры, образования*. 2019;№. 6 (79). Sidor: 153– 54

Иванова О.А. (2015) Использование неформального образования в системе дополнительного профессионального образования взрослых. *Академия профессионального образования*. 2015. №. 11. Sidor: 25–28

Новосёлова О.А. (2017) Использование элементов неформального образования в деятельности учреждения дополнительного образования детей. *Наука, образование и культура*. 2017. №. 6 (21). Sidor: 55–58.

Bilaga 1. Enkäten på svenska

Frågor:

1. Hur gammal är du?
2. Ditt kön
  - Man
  - Kvinna
3. Var undervisar du i svenska? (namn på skola/utbildningsinstitution)
4. Hur länge har du undervisat i svenska?
  - 0-5 år
  - 6-15 år
  - 16-25 år
  - 25-30 år
  - Mer än 30 år
5. Vilka icke-formella undervisningsmetoder använder du i din undervisning?
  - Elevledda lektioner
  - Kahoot
  - Quizlet
  - Ordspel
  - Rollspel
  - Grupparbete
  - Annat
  - Används ej
6. Hur ofta använder du icke-formella undervisningsmetoder?
7. Använder du sånger för att lära er svenska?
  - Ja
  - Nej
8. Om du svarade "nej" på föregående fråga, ange varför.
9. Hur ofta använder du sånger i dina lektioner?
10. Välj vilken av nedanstående genrer använder du oftast.
  - Popsånger
  - Rock
  - Rap
  - Barnsånger
  - Folksånger
  - Annat:

11. Varför använder du denna genre?

- Jag gillar det
- Mina elever gillar det
- Det är mer anpassat till lektionens temat
- Annat:

12. Vars låtar använder du oftast (sångare/band/textförfattare)?

13. Varför låtar av just denna textförfattare/sångare/band?

- Tydlig uttal
- Enkelt och minnesvärt melodie
- Tydlig och begriplig text
- Tydliga grammatiska exempel
- Många nya ord för att komplettera ordförrådet
- Annat:

15. Vad lär eleverna genom sånger?

- Grammatik
- Meningens struktur
- Bestemd form av ord
- Ord
- Uttal
- Annat:

16. Enligt din åsikt, hur påverkar användningen av sånger i språkinlärning elevernas språkutveckling? Vilka områden främjar användningen av musik? Har du märkt en förbättring i svenska språket hos dina elever efter att ha använt musik? Vänligen specificera.

17. I vilken utsträckning blir eleverna mer intresserade av svenskt språk och svensk kultur efter sådana lektioner? Hur yttrar sig detta?

18. Hur bedömer du musikens effektivitet? Varför är det så?

19. Vill du prata mer om detta ämne i ett intervjuformat (t.ex. online)?

- Ja
- Nej

20. Om du samtycker, vänligen skriv här din e-postadress.

Bilaga 2. Enkäten på estiska

1. Kui vana te olete?

2. Teie sugu.

- Mees
- Naine

3. Kus te õpetate rootsi keelt? (kooli/õppeasutuse nimi)

4. Kui kaua te rootsi keelt õpetanud olete?

- 0-5 aastat
- 6-15 aastat
- 16-25 aastat
- 26-30 aastat
- Rohkem kui 30 aastat

5. Milliseid mitteformaalse õpetamise meetodeid te oma õpetamises kasutate?

- Õppurite õppetunnid
- Kahoot
- Quizlet
- Rollimängud
- Rühmatööd
- Ei kasuta
- Muu vastus

6. Kui tihti te mitteformaalsed õpetamise meetodeid kasutate?

7. Kas kasutate rootsi keele õpetamiseks laule?

- Jah
- Ei

8. Kui te vastasite „ei“ eelmisele küsimusele, täpsustage palun miks.

9. Kui tihti te laule oma tundides kasutate?

10. Palun valige millist allolevatest žanritest te kõige sagedamini kasutate.

- Pop-laulud
- Rokk
- Rämp
- Lastelaulud
- Rahvalaulud
- Muu vastus

11. Miks kasutate just seda žanrit?

- Mulle meeldib see
- See meeldib mu õpilastele
- See sobib paremini tunni teemaga
- Muu vastus

12. Kelle laule te enim kasutate (laulja/bänd/tekstiautor)?

13. Miks just selle autori/laulja/bändi laulud?

- Selge hääldus
- Lihtne ja meeldejääv viis
- Kerge ja arusaadav tekst
- Selged grammatika näited
- Palju uusi sõnu sõnavara täiendamiseks
- Muu vastus

15. Mida te laulude abil õpetate?

- Grammatikat
- Lausete ülesehitust
- Määratud sõnavormi
- Sõnu
- Hääldust
- Muu vastus

16. Kuidas mõjutab teie arvates laulude kasutamine keeleõppes õpilaste keelearengut? Mida muusika kasutamine soodustab? Kas ja mil määral olete märganud muusika kasutamise järgselt õpilastel rootsi keele paranemist? Palun täpsustage.

17. Mil määral kasvab õpilaste huvi rootsi keele ja kultuuri vastu pärast selliseid tunde? Milles see väljendub?

18. Kuidas te hindate muusika kasutamise tõhusust? Miks just nii?

19. Kas te oleksite nõus minuga veel sellel teemal täpsustavalt intervjuu-vormis (kas veebis või füüsiliselt kokkusaades) rääkida?

- Jah
- Ei

20. Kui olete nõus, kirjutage palun siia oma e-posti aadress.

Bilaga 3. Intervjufrågor på svenska

1. Vilken är din definition av "icke-formellt lärande"? (innehåll, metoder, var och för vad använder man det)
  - Vilka typer/metoder av informellt lärande känner du till?
  - Vilka har du använt?
2. I vilken ålder är dina elever? (eller universitets- eller skolstudenter)
3. Hur vanligt/populärt tror du att det är att använda musik vid språkinläring? Vad grundar sig din åsikt på?
4. Hur mycket musik lyssnar du på under lektionen (hur ofta lyssnar du musik på under lektionen)? Vilken del av lektionen använder du den till? Varför då?
5. Vad tror du påverkar användningen av musik i klassrummet? (t.ex. ämnet för lektionen, barnens ålder, historiskt/litterärt tema, firande, ämnesövergripande länk etc.)
6. Anser du att användningen av musik har en inverkan på språkinläringen? Och om så är fallet, i vilka delfärdigheter/språkfärdigheter tror du/ baserat på din erfarenhet tror du att detta återspeglas? (t.ex. om det sker en förbättring av uttal, hörförståelse, att skriva genom att lyssna, användning av uttryck i tal och skrift etc.)?
7. Kan det finnas flaskhalsar i användningen av musik/kan det på något sätt hindra inläringen? Om så är fallet, varför och i vilken utsträckning?
8. Känner du till några lärare som är ovilliga att använda musik (så ofta) i sina lektioner och, om så är fallet, varför?
9. Har musik också något samband med språkinlärnarnas motivation eller är det mer som underhållning eller något annat?
10. Anser du att musik spelar någon roll för att stimulera intresset för språkinläring? Om så är fallet, varför och i vilken utsträckning?

11. Enligt din åsikt/erfarenhet, får användningen av musik i språkinlärning eleverna att vilja lära sig mer om svenskt språk och kultur genom att upptäcka det själva? Har du till exempel märkt att musiker, historiska händelser eller litteratur utforskas?

Bilaga 4. Intervjufrågor på estniska

1. Kudas te mõistate mõistet “mitteformaalne õpetamine”? (sisu, meetodid, kus ja milleks kasutada)

- Millisedi mitteformaalse õpetamise liike/meetodeid te teate?

- Milliseid olete ise kasutanud?

2. Mis vanuses on teie õpilased? (või kas ülikooli/kooli õpilased)
3. Kui tavaline/populaarne on teie arvates muusika kasutamine keeleõppes? Millel teie arvamus põhineb?
4. Kui tihe muusika kasutaja te tundides olete? Mis tunniosas te seda kasutate? Miks just siis?
5. Millest sõltub teie arvates muusika kasutamine tunnis? (nt tunni teema, laste vanus, ajalooline/kirjanduslik temaatika, tähtpäev, ainetevaheline side jt)
6. Kas teie arvates mõjutab muusika kasutamine keeleomadamise edukust? Ja kui nii, siis, millistes osaoskustes/keelesokuse osades see teie arvates/teie kogemusel põhinedes väljendub? (nt kas on paranenud hääldus, kuulamisoskus, kuulamise järgi kirjutamine, väljendite kasutamine kõnes ja kirjas jt)
7. Kas muusika kasutamisel võib ka kitsaskülgi olla/kas see saab ka kuidagi takistada õpitava oadamist? Ja kun nii, siis millepärast ja mil määral?
8. Kas te teate õpetajaid, kes ei taha muusikat kasutada (nii tihti) oma tundides ja kui nii, siis mille tõttu?
9. Kas muusika ka keeleõppijate motivatsiooniga kuidagi seotud on või pigem on see meelelahutus või midagi muud?
10. Kas teie arvates on muusikal mingi roll keeleõppe vastu huvi suurendamisel? Ja kui nii, siis miks ja mil määral?
11. Kas teie arvates/kogemusel põhinedes tekib muusika kasutamine keeleõppes õppijatel soovi rootsi keele ja kultuuri kohta rohkem teada saada seda ise avastades? Olete näiteks tähele pannud, et tutvutakse lähemalt muusikute, ajaloosündmuste või kirjandusega?

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Ingrid Raudsepp,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose: Musik som hjälpmedel i svenskundervisning,

mille juhendaja on Antonina Kostina,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Ingrid Raudsepp

20.05.2024

Mina, Ingrid Raudsepp, kinnitan, et olen bakalaureusetöö kirjutanud iseseisvalt. Kõikidele kasutatud materjalidele, teiste autorite väidetele ja arvamustele on nõuetekohaselt viidatud.

Ingrid Raudsepp

20.05.2024